

យល់ថា ត្រូវវេតេបោះឆ្នោតកំរបស់នេះចេញទៅ ជាដាមុកអីរីម្ពាយកំយុទ្ធបាប់ដូចដែល នៅកាលណាយយើងប៉ះវគ្គនេះ ។ ហើយ ម្បាងទ្រពេកុនដើម្បាយ កុនត្រូវដោះចិត្តវិនិច្ឆ័ន់ចេញដែរ យើង មិនត្រូវចេនស្អានមេត្រីជាមួយនឹងពុកអារក្សទេ ព្រោះវានេះសុទ្ធដែល ខ្សោចបិសាច ។ ឯឡាចបិសាចនេះព្រោះម្នាស់សុទ្ធតី បានសំឡុងហើយថា វាយ៉ាងដូចមេចខ្លះនៅ៖” ។

អាម្ចារជាតិវិធីយតបថា : “អ្នកម្បាយ ! ខ្ញុំសុំអនុញ្ញាតអ្នក ម្បាយជាមុនថា កុនតុប្រមឈលកំចង្វឹងនេះទេ នៅកុនប្រុងនឹងលកំចង្វឹង ព្រោះចង្វឹងនេះមានប្រយោជន៍ទាំងខ្ញុំទាំងអ្នកម្បាយ ។ អ្នក ម្បាយតុបានយើត្រូវទេ យើងត្រូវវេតេកុកិច្ចយុទ្ធបាប់ដូចជាមួយយើង ទ្រពេត ដើម្បីនឹងយើងបានចិត្តឱមជិត និងចំរក្សាមួយយើងជន ។ សូម អ្នកម្បាយពិចារណាប៉ុចខ្ញុំដឹងថា មិនមែនភកពហ័តុដលទេ ដែលមេដូចបំ កំណាចកំភ្លើងភ្លាយនេះ ខ្ញុំមានចំណាយកម្បាយដើម្បីរៀបចំយ៉ាងស្អាយ ហើយ លំបាកដូចដែល គិតិតជាការងារប៉ុចខ្ញុំដឹងថា ដែលវានឹង ឲ្យរាស់ថា និងបានមាសប្រាកំយ៉ាងប្រើប្រាស់ពីរទុកទេ ការណ៍នេះពិតជំន ព្រោះ កុនបានយើត្រូវទុកនេះ ផ្ទាល់និងកំភ្លើចាត់បានពេល ។ មេដូចបំស្អាល់ ឲ្យរាស់ណាស់ទូទិន្នន័យបានប្រើប្រាស់នេះ ។ ឥឡូវ ហើយពេល រាសនាយើងបានប្រាកំយ៉ាងប្រើប្រាស់នេះបានប្រើប្រាស់ ។

យើងត្រូវទុកដោយនេះប្រើប្រាស់ ហើយត្រាន់តែប្រយោជន៍តុកកំវិសចញ្ញទៅ ក្រោះ នាំអ្នកដឹងប្រែណើនឹងយើង ។ ឯវិជ្ជមេង កុននឹងយក ចេញពីមុខម្បាយភាម ទៅទុកនៅកំឡុងណាមួយ ដែលកុនអាចរក យើត្រូវទីនេះបាន ព្រោះអ្នកម្បាយមិនបានទុកនៅនីត ខ្លួន ខ្សោចអារក្សរាយកសុវរទ្រពេត ។ ចំណោកចិត្តវិនិច្ឆ័ន់ខ្ញុំមិនដោះចេញទេ ។ ហើយកំពេទានចិត្តវិនិច្ឆ័ន់នោះអ្នកម្បាយនៅពាណិជ្ជកម្មយើង ។ ហើយនឹងរស់នៅយុរអំឡុងពេទ្យទៅទ្រពេត ។ ហេតុនេះ សូមអ្នកម្បាយអនុញ្ញាតឱ្យកុនពាក់ចិត្តវិនិច្ឆ័ន់ នៅនីង ប្រាមដៃជានិច្ច ។ តើអ្នកណាមួយអាចដឹងថា ខ្ញុំនឹងតកម្មានព្រោះថ្ងៃកំ អីទ្រពេទេនៅថ្ងៃមុខ ហើយបើសិនជាមានប្រោះ តើនរណាមួយអាច ដូចយករាសាទុំនោះបីខ្លួនអ្នកម្បាយតុកខ្ញុំខ្លី ? ដោយការយល់របស់ អាម្ចារជាតិនេះសមហេតុសមដល់លួមដែរ ។ ម្បាយអាម្ចារជាតិក្នុងអ្នក និងធ្វើយតបទ្រពេតទេ ។ តាត់ប្រាកំពេទ្យទៅថា : “កុនប្រុស ! ថ្ងៃកុន ធ្វើតាមគំនិតកុននឹងយល់ចុះ ។ ចំណោកម្បាយ។ តត្រូវការទាក់ទងអ្នក ជាមួយពុកអារក្សទេ ។ ម្បាយប្រាប់កុននឹងថា ម្បាយសំណានដែឲ្យប្រែះ ស្រឡែងចេញនេះហើយ ម្បាយលួបនិយាយពីវិជ្ជមេងនេះទ្រពេត ហើយ ” ។

ល្អាចស្អើកទ្រឹន, ព្រោះពេលបិវាកតាយល្អាចរួច, មួបចំណី ទាំងបុន្ទានដែលរាយក្សាយកមកអស់រិងគ្មានសល់ ។ ថ្ងៃបន្ទាប់មក,

អាជ្ញាជាប់ដែលមិនប្រាមទៅស្រួច ឱ្យរោគយ្យានមកញាំពីក្រពេទទេត្រូវតែ
ក៏ទៅយកចានប្រាកំមួយលាកំប្រាមអារុចចេញពីផ្ទះទៅពីព្រៃនីម
ដើម្បីយកចាននោះទៅលក់ ។ នៅតាមដូរវិបុរសក៏បានដឹងមនុស្ស
កំណាព្យិតស្ថាល្អម្នាក់ រួចក៏ដឹកដែននេះទៅកំនួនស្សាត់ពីគេង
ហើយក៏បង្ហាញចាននេះទៅដឹងនោះដោយស្ម័រថា : “អ្នកត្រូវការទិញ
ចាននេះទេ? ” ។

និទានពិធីនកំណាព្យិតនេះវិញ ដែលជាមនុស្សមានល្អីច ហើយ
ដែងដឹងដែន, ក៏ទូលាយនោះមកពិត្យមិលស្សាល់ប្រាកដចាននេះ
ធ្វើអំពីប្រាកំសុខទិន្នន័យនៅអាជ្ញាជាប់ថាគើតអ្នកលកក៏ថ្មីប៉ុន្មាន? ។
អាជ្ញាជាប់ដោយពុំបានស្សាល់តែម្នាចាននោះ ហើយដោយពុំជាប់ធ្វើ
ដែនឡាយបស់ដូច្នេះដែន ក៏និយាយទីនៅថា វីរិននេះប្រើប្រាស់លោកអី
ខ្ញុំប៉ុន្មានក៏ឱ្យចុះ ព្រោះលាកស្សាល់តែម្នាបស់នោះស្រាប់ ដនកំណាព្យិត
ក៏និភ័យនិងសេចក្តីទៀតទៀងត្រង់អាជ្ញាជាប់នេះរាល់ ក៏កើតសេចក្តី
មនុធលសង្ឃឹមបាន តើអាជ្ញាជាប់ស្សាល់តែម្នានិងស្សាល់របស់នេះធ្វើពីអ្នក
ទេ រួចក៏លួយក្រាកំមាសមួយដុំពីក្នុងមេង ដែលមានតែម្នាប្រហែល
ត្រានិងភាព១/៧២នៃតែម្នាចាននោះ ហុចទៅឱ្យអាជ្ញាជាប់ទាំងៗ ក៏ទូលាយ
កំណាព្យិតស្សាយចិត្តបន្ទិចនោះទីនៅ ដោយនិកស្សាយចានិញ
របស់នេះថ្មីជ្រុះ ព្រោះពុំដឹងជាមុនថាអាជ្ញាជាប់នេះតែម្នាបស់

នេះស្មោះ បើសិនជាតាត់បានដឹងជាមុន, នោះតាត់មុខជាបន្ទាក់ថ្មី
ជានេនេះទៅទៀត ។ គិតដូច្នេះហើយ តាត់ក៏រួចតិន្នន័យតែតាម
អាជ្ញាជាប់នាម ដើម្បីនិងរកស្រួចបាកែកយកអ្នកឱ្យបាននូវ
ទៀត បើនេតែលទេនោះ អាជ្ញាជាប់កំពុងតែដាក់មែដាយយ៉ាងលើក
ដនកំណាព្យិតក៏តុមាននិងរត់ទៅតាមឱ្យទាន់ទីនៅ ។

អាជ្ញាជាប់មនុធនសំដែរូលទោដ្ឋានវិញ ក៏លប់ចូលទោក្នុង
ផែលកំនុងមួយ ទិញទិញបុំសម្រាប់មោយនិងខ្ពុនឯងអាស្សែយ ។ លុះ
បាននុងបុំងហើយ អ្នកកំលោះក៏បុចប្រាកំមាសនោះ ទៅឱ្យម្នាស់ហាន
ឱ្យគេចែមលូយមកវិញ ។ លូយដែលសល់បុរសក៏យកទោដ្ឋានមោយ
ដែម្រីទៅផ្សារទិញគ្រឿងបិវកាតសម្រាប់ចិត្តមជីវិត តួនាទីពីរី
ថ្មីទៅមុខទៀត ។

មោយនិងក្នុងក៏រស់នោះដោយការសន្យសំថែងដែន ក៏
ថា តែកាលណាចិវាគ្រូសារអស់ អាជ្ញាជាប់ក៏យកចានទោលក៏ឱ្យ
ដនកំណាព្យិតមួយមួនទៅ ឬ៖ប្រាកំពេលត្រប់ពីរដណ្តូប់ ។ ឯវបេបលកំ
មិនខុសគ្នាតិលីកទិមួយទីនៅ ដនកំណាព្យិតដោយបានទិញចាននេះ
ពីមួនថ្មី ឬដុំមាស ក្រោយមកក៏នោះទៀតិញថ្មីដែលដឹង មិនហើរបន្ទាយ
ឱ្យខុសពីមួនទេ ព្រោះខ្លាចខាងមហាលាកាត់ ។ លុះលូយដែលបាន
មកពីចំណែកចានលីកក្រោយបំផុតចាយអស់ទេ បុរសរពិនយោគទៅ
ដល់ថាសងារកំចានទៀតដែលមានទម្លៃថ្មីទៅ១០ដង ប្រើប្រាស់ជានេះ

មួយទៅ បុរសចង់យកទោលកំឱ្យអ្នកដែនូប្បាសទៅឡើត បើនេវគុនទេ នោះ មានទម្ងន់ច្បាន់ពេក អ្នកកំឡ្វោះមិនអាចយកទោលបានឡើយ ត្រូវតែរក ហេរដនកកំណាត់មកមិនដល់ជីវិះ ។ ជនកំណាត់ ក្រាយដែលបាន ធ្វើឯងមិនទម្ងន់វិគុនទេ ហើយ កំរាប់ឈុយមាស ១០ដុំឱ្យទោអាម្ចារា ដំងមួយរំពេច ។ អាម្ចារដំងកំមានសេចក្តីភ្លេកអរជាតន្ទីក ។ ឬយ ១០ដុំនេះ អាម្ចារដំងដែលធ្លាប់តែដើរលេងថែាឡើ កំលើប៉ែនលេង សប្បាយជាមួយនឹងគ្រឿងនឡើតហើយ តីលើប៉ែនការដើរលេងដើរ ឯុងព្រៃងជាមួយមេដូចប៉ែនប្រើការដំងមក ។ យុវជនត្រឡប់ជាយក ឯកាសដើរលេងប្រពិភាក្សាដាមួយដនស្ថាល់ទៅខ្លួន ។ ជួនកាលកំចូល ទោក្នុងហានជំទៅ ដើម្បីលិបស្ថាល់ដនអ្នកមុខអ្នកការដែលយប់ ឬមក ប្រជុំត្រានៅទីនោះ ពិភាក្សាត្រាតំពីការដៃនេះ ។ ការពិភាក្សាដែល ដនដៃនេះយុរិវទៅ បានបំភិធមុនដនឯុស្ថាល់កិច្ចការនិងដំណឹង សាកលលោកខ្លួន ។

ឬ៖ចាយឈុយមាស ១០ដុំនោះអស់ទោលឡើត អាម្ចារដំងកំ រិពីនយើពុំដល់ចេញដៃនេះឡើត យុវជនចាប់យកវិគុនទេមកការនៃនឹងដែល បន្ទិលរកមិនកំន្លែងដែលមាយឈុសពិមុន ។ ឬ៖រកកំន្លែងយើពុំហើយ បុរសកំយកដីខ្សោចមកដុលម្លេសពិមុន ។ ឬ៖រកកំន្លែងយើពុំហើយ បុរសចង់យកទោលបានឡើតិមុនដែរ ។ ឬយ រំពេចនោះ ស្រាប់តែលេចអាម្ចារ ។ ប្រាប់តែលេចអាម្ចារ ។ អាម្ចារដំងនឹងម្នាយកំបុលត្រា អាស្រែយុទ្ធបាបារចំណុំទំនោះទោ ។ អាស្រែយុទ្ធបើយ មាននោះ សល់គ្រឿងបិរាណកស្រាប់បិរាណកពិរត្រូវទោមុខឡើតយ៉ាងបិរុបណិ ។

ម្នាយខ្ពស់ អារក្សកិច្ចាយសម្រួលដែរ ហើយមានសូរសព្វតែ មួយដូចមុន “តើលោកត្រូវការអ្នី? ខ្ញុំបានមកនេះក្នុងបាន៖ជាទាស ដើម្បីទទួលបង្ហាប់ពីលោក និងអំពីជនទាំងម្នាយណា ដែលមានចេញដៃនោះដែរ ។ មិនតែប៉ុំណូនោះ នោះមានអារក្សប្រើប្រាស់ឡើតដែលមាន ការដួចខ្ញុំបាននេះដែរ” ។

អាម្ចារដំងកំដើរតបទោវិញ្ញាថា៖ “ខ្ញុំយើន ឬរាមួយក្នុំ មកឱ្យខ្ញុំទទួលទាន” ថាតែប៉ុំណូនោះអារក្សកាត់ខ្ពស់ទោ ។ បន្ទិលមុក កំ យើពុំរាលើកគ្រឿងមួបអាបារមកដូចត្រូវ និងលើកទិមួយដែរ ។ រាជាកំ របស់នោះលើការអីនេះមួយភាម រួចកំណាយខ្ពស់កាត់ទោ ។

ម្នាយអាម្ចារដំងបានជាបច្ចុប្បន្នកាត់ កំចេញទោត្រា ជីវិ៖យោះប្រព្រឹប ដើម្បីកំឱ្យដូចមុននឹងអារក្សទោក្នុំដូចកាត់ឡើត ។ បន្ទិលមុក កាត់ចូលមកវិញ្ញា មានសេចក្តីផ្លូលជាទាន់ពេកនឹងដល់អស្សារី ដែលគិតពិចេញដៃនោះ ដោយកាត់យើពុំតុនិងទូដាក់ចាន ប្រជាប់ ពាសពេញទោត្រាលើដោយមួបអាបារ ។ អាម្ចារដំងនឹងម្នាយកំបុលត្រា អាស្រែយុទ្ធបាបារចំណុំទំនោះទោ ។ អាស្រែយុទ្ធបើយ មាននោះ សល់គ្រឿងបិរាណកស្រាប់បិរាណកពិរត្រូវទោមុខឡើតយ៉ាងបិរុបណិ ។

ឬ៖ត្រាយមក អាម្ចារដំងកាលបើយើពុំថា ឥំបីង-មួប ចំណុំ-ឯុយកាត់ក្នុងដូចអស់រីនហើយ កំយកមានប្រាកំមកដើរទោ រកជនកំណាត់ ដើម្បីលកំចាននោះឱ្យឡើត ។ ក្នុងពេលទោនោះ

អាម្ចាងដំបានដើរកាត់តាមមុខហាងជានមាសម្បាក់ ដែលមានបូកពាសុភាពតាមដរវិយ ជាមនុស្សសុទ្ធរដ្ឋ ថែមទាំងមានភក្តិភាពចំពោះការងារដៃន ។ ជានមាស កាលយើពុំអាម្ចាងដំបានភាម ក៏ស្រកហេវិឃុុលុលុដែល រួចគាត់សូវថា: "ទៀនទាន! អីបានយើពុំពុំដឹងដឹងនៅថ្ងៃមកតាមផ្លូវនេះ ដើម្បីទៅដឹងដឹងកំណាព្យូជាប្រើប្រាស់បើយ ដោយមានការអិរិយុយនៅដែលដឹង នៅថ្ងៃដឹង នៅថ្ងៃដឹងត្រឡប់មកវិញ អីយើពុំពុំដឹងមកពេទ្យនៅទេ ប្រហែលជាក្នុងឯងឯករបស់នោះទៅលក់ឱ្យគេហើយមិនទេ។ ក្នុងឯងឯករបស់នោះ ជនកំណាព្យូនេះជាអ្នកហេកប្រាស់មួយយ៉ាងធ្វើមបំផុតទេ ។ មនុស្សដែលគេស្ថាល់ដឹងនេះច្បាស់ គេស្ថាប់ខ្លួនមិនប្រើបានការាតជាក្នុងឯករាយវាទីយ ។ ដែល អំនិយាយនេះ គឺមានបំណងធ្វើឱ្យក្នុងឯងឯករបស់ដឹងការអម្ចាងពីពុំពុំនេះ ហើយបើត្រូវការលក់ អំពីគឺធ្វើឱ្យយុត្តិធម៌ត្រូវតាមពេលរបស់នោះដែរ នេះបើសិនជាត្រូវចិត្តអី ។ ហើយតុលាទេ អំនិងប្រាប់ក្នុងឯងឯករាយកទោលក់ឱ្យអ្នកជីនពុំពុំដោយទៀត ដែលគេមិនចែះហេកប្រាស់អ្នកណានោះ" ។

ក្នុងវាទេដើរកាត់តាមមុខហាងជានមាសម្បាក់ ក៏លួយការាតពីក្នុងអារម្មណាព្យាបាលជានមាសភាម ។

ជាណាគន លុះបានយើពុំចាន់នោះធ្វើអំពីប្រាក់យ៉ាងសុទ្ធក៏សូវទៅអាម្ចាងដំបានថា: បានដែលក្នុងឯករាយការអម្ចាងដំបានភាម មានសណ្ឌានដូច្នេះទាំងអស់បុរី? ។ ហើយតើជននោះឱ្យដោលបុរីនៅ? អាម្ចាងក៏

ធ្វើយដោយត្រង់ថា: បានលក់ឱ្យគាត់អស់ចាន ១២ហើយទៅមួយទៅ ១ដីមាស ។ ជានមាសក៏ស្រកឡើងថា អា! អាមេថោរ ឈើយកុនប្រុស ! ការណាជែលបានជាដើរពីប្រុសទៅហើយ គីវាបេិយទៅចុះតុំចាត់ គិតឡើតទេ បុំនែនចាំ អីធ្វើឱ្យឯងស្ថាល់តែម្នាក់បានរបស់ឯងនេះ ដែលធ្វើអំពីប្រាក់យ៉ាងសុទ្ធបាននៅក្នុងហាងអី នោះឯងនឹងដឹងថ្មាស់ថា តើជនកំណាព្យូនេះបន្ទាន់បង្ហាញហើយ ។

ថាជូច្ចារៈហើយ ជានមាសក៏យកជាបីនមកឲ្យឯងចាននោះ ។ វ្មេរក្រាយដែលបាននិយាយពន្យល់អាម្ចាងដំបាន អំពីរបៀវបលក់ប្រាក់នោះគឺតិតយ៉ាងណា តាត់ក៏ពេលថា តាមទម្លៃតាមនេះទេ ត្រូវតែម្របវិបាលនឹងមាស ៧២ដី ។ ជានមាសមិនមែននិយាយតែមាត់ទេទេ តើតាត់វាប់ឱ្យយុត្តិធម៌អាម្ចាងដំបាននៅពេលនោះមួយវាទេ ប្រាក់នៅពេលបានកំណាព្យូដែលមិនធ្វើ ឯងអាចទៅសូរពុកជានមាសដូចជាយើង គឺនឹងប្រាប់អ្នកដោយវិកាយ ។ ហើយបើពេជារបស់នោះ មានថ្ងៃប្រើប្រាស់ជានមាសទៅទៀត អំសន្យាថានឹងថែមថ្ងៃឱ្យឯងទទួលយកជាតិ ។ អំបានចំណោតពីថ្ងៃលួយលធ្វើប្រាក់ ដែលទិញពីគេនោះបុំណោះទេ ។ បុំនែនកុនកំណាព្យូដែលមានចម្លោះទេ ក៏គេមិនប្រាមធ្វើដូចជាអាជីវិកទេ ។

អាម្ចាងដំបានក៏ថ្ងៃនេះអំណរគុណដៃជាលប្បី ចំពោះជានមាស

ដែលបានបំភីខ្ពស់ដូចេះ ហើយគ្រាន់តែបុណ្យក៏ខ្ពស់បានទទួលលុយ
យ៉ាងច្រើនទៅហើយ ថ្វូក្រាយមក ដើម្បីនិងលក់ចានឯមទៀតនឹង
ចាសបុរសទៅតែយកមកលក់ឱ្យជាងមាសនេះជានិច្ច ហើយបានទទួល
ព័ម្រិតប្រាកដតាមទម្លៃនៃរបស់នោះ អាម្ចារាជាងនិងម្មាយ ពិតមេន
តែមានទ្រព្យចាយមិនចេះអស់ដូចេះ ដោយសារអាណិសនូចង្រៀង ក៏
នៅតែបន្ទាករារស់នោះដោយត្រួតគ្រៀបផ្តុចពុទិនដែល ថ្វិចដូចេះ
ដើម្បីនិងឱ្យបានរបស់ប្រើប្រាស់គ្រប់គ្រាន់ នៅក្នុងគេហស្សានទូចម្មាយ
នេះសិន ថ្វិចកុងម្មាយអាម្ចារាជាង គាត់ចំណាយលុយទិញសំលៀវក៏
បំពាក់តែលុយដែលគាត់រកបានមក អំពីអំពេះដែលគាត់រវោរល់ថ្វូ ។
អាម្ចារាជារស់នោះដោយលូមសមគ្គនេះ, យើងអាចវិនិច្ឆ័យយ៉ាង
វិរករយថា លុយដែលបានមកពីលក់ចាន ១២នេះ, ថ្វិចឱ្យជនទាំងពីរ
រស់នៅសប្តាយអស់ពេលពុំតិចទ្រូយ ។ គឺដោយសារគុណបុណ្យនេះ
ថង្វីននេះដែង, ទីបស្តីម្មាយនិងកូនរស់នៅក្នុងបាន៖ នេះអស់រោលា
ជាថ្មីនិងផ្តល់បាន ។

ក្នុងរយៈកាលនេះ អាម្ចារាជាងតែងទៀតរាយមាមទៅជូនបអ្នក
មុខអ្នកការទាំងម្មាយ នៅក្នុងហានលក់សំពាក់ចាក់ឱ្យន, សូត្រ, ថ្វាន់
មហាផាណិជននៅក្នុងផ្ទះជានេន ។ នៅក្នុងពេលទៅជូនបតេនេះ បុរស
ក៏បានដែងកាលេងជាមួយនិងគេខះៗដែរ រួចក៏បានជ្រាបដីកិងសព្វ
គ្រប់នៅក្នុងលោកនេះ ។ ពិសេសគឺការបានចូលទៅក្នុងផ្ទះជានេន,
បុរសបានក្រាក់ត្រីតិនិងសេចក្តីភ្លើត្រូវបំដែលយល់ខុសថា ផ្ទៃយើ

ដែលខ្ពស់បានបេវរក្សាត់ក្នុងស្បែន នៅពេលចូលទៅយកចង្វៀងមិនមែន
ចូលណាតិ (ថ្វិចក៏) ទេ, គឺជាប្រឈមទៅម៉ែនក្រោលមហិមា ។ ដោយការ
ខំសង្គមទិន្នន័យជានេនក៏នឹងទិញមាសប្រាក់ក្នុងផ្ទះ អាម្ចារាជាងក៏
ស្ថាល់របស់និងតែម្របស់ដែលខ្ពស់មាននោះយ៉ាងច្បាស់ណាស់ ។ ថ្វូ
មានតែម្រាប់ទាំងបុំនាននៅក្នុងផ្ទះជានេន ទេទេលូក ដែលក្រោមប្រុងនិង
ថ្វូមានដែឡូរបស់ខ្ពស់នៅពុំបានទ្រូយ ។ ពេលនោះអាម្ចារាជាងក៏យល់ថា
ផ្ទះខ្ពស់និងភ្លាយទៅជាយ៉ាងមួយមានតែម្រាប់អ្នកបីប្រុងច្បាស់ ។ ដុំចូលដែល
ខ្ពស់យល់ថា ជារបស់តែតែថ្វូនោះ គឺមិនមែននោះ ។ តាំងពីពេល
នោះមក អាម្ចារាជាងខ្សោតការសម្ងាត់ នេះតតប្រាប់នរណាម្នាក់ដីន
ទ្រូយ សូម្រីពេម្តាយខ្ពស់ក៏តតប្រាប់ឱ្យដីនដែរ ។

បុំន្ទូយើងក៏បានចូលសង្ឃឹមទ្រូយ ការដែលអាម្ចារាជាងនោះ
ស្ម័គ្រនេះ គឺមិនមែនកតប្រយោជន៍ទេ ។ តទៅមុខ យើងនិងបាន
យើងថា តើអាម្ចារាជាងទ្រូយបាន៖ទៅដីលំកង្នេស់ណា នោះពុំខាន់ទេ ។

ថ្វូមួយ, ដើរលេងនៅតាមសង្គាត់ក្នុងរាជធានី អាម្ចារាជាង
បានរួមចិត្តិយោសនាច្បាប់រាយព្រះរាជសាសន៍ព្រះបានសុលត់ បង្ហាប់
ឱ្យបិទទ្ធរាបងទ្ធារដូចំនួយ ហើយត្រូវពុំនៅក្នុងផ្ទះ ឬ៖
គ្រាក់ព្រះអង្គម្នាល់ បានឱ្យបិទូ (Badroul-boudour) ព្រះរាជ
បុត្រិព្រះបានសុលត់យោងជុំតេវិស្សិក រួចត្រឡប់ចូលទៅព្រះ
បរមាជាតីវិញ្ញានិនិងទីបច្ចុប្បន្ន ។

(១) Badroul-boudour = ព្រះបច្ចុប្បន្នបុរីទៅព្រះបច្ចុប្បន្នបុរី

ដែលការណានេះ, ធ្វើឱ្យអាម្ចារដាំងចង់មិនព្រះអង្គម្ពាស់ ជ្លាល់ជាត់នៃពេកណាល់ ។ បុន្ញវាការណាត់នៃនឹងណារក្រាតិចូលទៅនៅ ក្នុងដួនដែលខ្ពស់ស្ថាល់ រួចអើតមិនពាមបង្គចឡើយ ។ ធ្វើដួងៗក៏វា នៅតែមិនយើព្យឡេឡើត ព្រោះជាត់នៅម្រោះអង្គម្ពាស់, តែកាលណាយានទៅស្រដើមទីក តែងបាំងព្រះភ្នំនិងកំណាត់ស្តីធម៌ទីផ្ទុ ។ ដើម្បីបាំពេញចំណែងខ្ពស់, អាម្ចារដាំងក៏រកយើព្យមធ្យាបាយមួយ ដែលអាចសម្រេចការនេះបាន គឺត្រូវទៅពួននៅក្រោយទ្វារបន្ទប់ទីកហើយ ធ្វើបាយណាយឱ្យតែយើព្យម្រោះអង្គម្ពាស់ចំពីមុខ ។

មួយសន្តុះក្រោយមក, ព្រះអង្គម្ពាស់ក៏យាយមកដល់ យុវជន ក៏ខំដោរីងមិនពាមបណ្តាយប្រហែលទ្វារចំណុម ដើម្បីក៏ឱ្យព្រះអង្គម្ពាស់មិនខ្ពស់យើព្យិត្ត ។ មានអស់អ្នក-អស់នានានិនមនុស្សកម្រៀវ ជារើនដើរហើយសងខានិងពីក្រោយព្រះនាន ។ ឬ៖នៅតែបីបុប្បន្នជំហានឡើតដល់មាត់ទ្វារ ព្រះអង្គម្ពាស់ក៏ហើកតែស្សីប្រហែលព្រះភ្នំនិងអង្គម្ពាស់ពេញចិត្ត ។ ព្រះនានមានព្រះចក្ខុងៗ នៃរៀងហើយកិច្ចា មាន ព្រះនាលោស់សកិលម, មានព្រះឧស្សាហ៍ចលោម, ប្រកបដោយឱរមក្រហម រណានពិចម្ចាតិ ហើយសមសុននិងវ៉ែនព្រះភ្នំនិងអស់គ្រានកន្លែង ណាតុរិយិនិសទាស់ទំនាស់ដល់ក្រុកបានឡើយ ។ ពោលដោយខ្លួន គឺថាសម្បស្សីប្រក្រព្រះនាន លួតានខ្លោះត្រូវកំនួនណារទ ។ ដួងៗតែ តំបាត់សង្កែយឡើយថា នៅពេលដែលអាម្ចារដាំងយើព្យព្រះនានភ្លាម អាម្ចារដាំងភីកខ្លួនការណាត់ស្សារតិរកនិកអីតុមើយើព្យ ។ នេះហើយបុ ដែលអ្នកប្រាជ្ញឱ្យនេះពោលថា លម្អូលសំស្តីជាអារុចមួយយោងខ្លាំងពួក បំជុត? ។ រួចរាល់មកបុណ្យៗក៏តំបាត់សមនិងលម្អូព្រះនានដែរ ព្រះ នាននៅមានលម្អូមួយយោងធ្វើតាមយើព្យ គឺព្រះនានមានព្រះកាយ

លោមពាណិល្មដែនពាយវ៉ែកលែងណាល់ ។ បុន្ញតាមចម្លាសម្បី ដែលអ្នកដឹងតែនពេលសរសើរអំពើរបសម្បត្តិស្សីនោះ ក៏តុមិនបានធ្វើឱ្យយើងចាប់អារម្មណ៍ ដូចជាយើងយើព្យរបសម្បត្តិស្សីជ្លាល់នោះទេ ។

ដួងៗហើយ, កាលបីយុវជនបានយើព្យរបស់ក្នុងម្រោះក្នុងពីរបាយលើមួយ ក៏បានបង់គំនិតដែលយ៉ាងៗថា ស្សីទាំងអស់សុទ្ធផ័តមានលម្អូបែល។ នឹងម្នាយខ្ពស់ ។ ស្រីម្រាមនោសពេទ្យនាក់ កើតមានជានាមុំ បុន្ញបែងដឹងអ្នកកំណែះមិនអាចដកចេញពីការនោះ ទៅនៅរករក មានជីវិតមួយដែលទិន្នន័យឱ្យខ្ពស់សំបាយមិត្តស្សីរ សុទ្ធបានឡើយ ។ លម្អូព្រះអង្គម្ពាស់ក្នុងពីរបាយនោះនឹងរសិស្សប្រ-សេង នៃព្រះអាជិព្យជិតអស្សុងត ដែលគេតុមិនបានយើព្យគេប៉ោន នៅក្នុងណាកនេះ ។ ព្រះនានមានព្រះចក្ខុងៗ នៃរៀងហើយកិច្ចា មាន ព្រះនាលោស់សកិលម, មានព្រះឧស្សាហ៍ចលោម, ប្រកបដោយឱរមក្រហម រណានពិចម្ចាតិ ហើយសមសុននិងវ៉ែនព្រះភ្នំនិងអស់គ្រានកន្លែង ណាតុរិយិនិសទាស់ទំនាស់ដល់ក្រុកបានឡើយ ។ ពោលដោយខ្លួន គឺថាសម្បស្សីប្រក្រព្រះនាន លួតានខ្លោះត្រូវកំនួនណារទ ។ ដួងៗតែ តំបាត់សង្កែយឡើយថា នៅពេលដែលអាម្ចារដាំងយើព្យព្រះនានភ្លាម អាម្ចារដាំងភីកខ្លួនការណាត់ស្សារតិរកនិកអីតុមើយើព្យ ។ នេះហើយបុ ដែលអ្នកប្រាជ្ញឱ្យនេះពោលថា លម្អូលសំស្តីជាអារុចមួយយោងខ្លាំងពួកបំជុត? ។ រួចរាល់មកបុណ្យៗក៏តំបាត់សមនិងលម្អូព្រះនានដែរ ព្រះនាននៅមានលម្អូមួយយោងធ្វើតាមយើព្យ គឺព្រះនានមានព្រះកាយ

ទន្លេក្នុង លួតលូវសមរម្យណូណាស់ ទាំងកិរិយាមារយាងទាំងបុរាណ
ទីទាំង ដន្តូរការកែងការ ដោយខ្សោយពេទ្យទានយើងព្រះនានហើយ វិនិច្ឆ័ន់មានចិត្ត
កោតគោរពជានិច្ច ។

ឈុំព្រះនានយាងចូលជុំត ទៅក្នុងបន្ទប់ទីក្រុងហើយ អាម្ចាជាងកែងកែវិនិច្ឆ័ន់ឡើយ ហាក់ដូចបាត់វិញ្ញាបាយអស់មួយសន្តុះ
ដោយសារតែកែតមានសតិការមួលណ៍ផ្សេងទាំង ក្រោយដែលបានយើងព្រៃសមួលស្ថាស្រែសង្គម
សម្រាប់ក្រុងបន្ទប់ទីក្រុងហើយ ហាក់ដូចបាត់វិញ្ញាបាយអស់មួយសន្តុះដូង
បុរសជាមុនបានប្រមាណ មួយសន្តុះមក ទិបបុរសបានភ្នាក់ស្នារតិ
ដឹងខ្លួនដូចដើមវិញ្ញ ។ តមកដោយនឹកស្សានថា ម្នាស់ក្រុងត្រូវបានចូល^{ចូល}
ទៅក្នុងបាត់ហើយ ហើយទុកណាគារនៅរង់ចាំមិន្តទៀតកែតប្រយោជន៍
ដែរ ព្រះបានដែលព្រះនានយាងចេញ ព្រះនានមុខជាត្រូវបែរឡុង
មករកខ្លួនហើយ ។ គិតដូច្នោះហើយ អាម្ចាជាងកែងកែយចេញទៅទៅ
ដោយនឹកស្សាយកន្លែងនោះរកអូមកប្រើប្រាស់បាន ព្រះគេយល់ថា
ក្រុកពេទ្យយើងចូលមួយក្រុងបាន ។

ត្រឡប់ទៅដីវិញ្ញ អាម្ចាជាងកែងកែយចំណេចខ្លួនរៀបចំក្នុងបេសក្តីតប់
ប្រមល់ខ្លល់ចិត្តនេះបានឡើយ ។ ឈុំព្រះតែម្នាយយើងព្រោះហើយ សូលនឹង
ការស្រួលប្រើប្រាស់រឿរាយប៉ូកពីចម្លាតា រូចកំសូរទៅក្នុងថាគោតិមាន
វិវេងហេតុអី ប្រាំស្រួលខ្លួន ។ បើនេះអាម្ចាជាងកែងកែយនឹងសំនួរ
ម្នាយឡើយ ហើយដោរទៅអង្គូយលើការអីនេងធ្វើយ៉ាងព្រានឱយ ខ្ញុំ
ក្រោមអ្នកកំពុងវិនិច្ឆ័ន់អំពេលគិតពេទ្យបានស្រួលដែលឡើង

ព្រះនានបានប្រើប្រាស់បុរាណ ។ នានមេចាយដែលកំពុងវិនិច្ឆ័ន់
ចំអិនអាបារ កំលើបំបាត់លេងប្រពេញប៉ូចមុន ។ ឈុំដោះមួយអាបារ
នោះរូច ហើយកាត់កែលើកយកមកលើវិគ្រឹន ដិតអាម្ចាជាងកែង រូច
កាត់កែអង្គូយទទួលទាន ។ បើនេះដោយកាត់យើងព្រោះតានវាល់អើតិ
និងបាយទីក្រុងសោះ កាត់កែវិសកបោកិរុប្រើបាតាយ ។ បុរស
កំចូលមកបិរិយាតាយជាមួយម្នាយ បើនេះសិរីវិនិតតដ្ឋានសំបុរិចមុខ
ឡើយ ។ ល្អាចនោះ អ្នកកំពុងអាម្ចាជាងកែងកែយចំបន្ទុច ក្រុក
បាត់ចុះប្រាម ត្រានមាត់ក្នុងបន្ទុចសោះ ។ ចាត់ចំណែកវិយាយលាក
មុន្តាប្រាមិនដឹងធ្វើដូចមេចិត្តឯកសារនឹងសំនួរកាត់បាន ដើម្បីឯកសារ
ដើមហេតុអំពីការដែលដ្ឋានសំបុរិចមុខគិតនេះ ។

ឈុំអាម្ចាជាងកែងកែយចុំមួនឡើត បើនេះត្រានការអីសោះ បុរសកំចូលទៅតែងបាត់
ទៅ តែនោះឯកសារបានសូរតិវិវេងនេះខ្លះឡើតឡើយ ។

វាត្រីកំកន្លងទៅ តែតែទាន់បានដឹងវិវេងវារៈអាម្ចាជាងយ៉ាង
ដូចមេចទេ វាកំពុងលើកំចូលនឹងសម្រស់បុរសម្រាតិព្រះនានបានប្រើប្រាស់
បុរាណ ។ បើនេះសិរីកឡើង យើងសម្រាប់យើងព្រោះអង្គូយ
លើការអីនេងទល់មុខម្នាយ ដែលកំពុងវិគ្រឹនបានថា “អ្នក
ម្នាយ ! ខ្ញុំសុំពោលលាក់ត្រជាងជម្រាបអ្នកម្នាយ អំពីការសម្រាត់ដែល
ខ្ញុំបានលាក់ទុកកំពុងពិមិុល ទៅពេលដែលខ្ញុំត្រឡប់មកពីក្រុងវិញ្ញ ។

ការណ៍នេះខ្ញុំបានយល់ច្បាស់ថា និងធ្វើឱ្យអ្នកម្តាយព្រឹយចិត្ត ។ ឥឡូវ ខ្ញុំជម្រាបថា ខ្ញុំតែមានយើិចាប់អីដួចអ្នកម្តាយស្ថាននោះទៅ ទាំងពេល តម្លៃវរនេះសាត ក៏តែមានយើិអីដែរ ។ បុំនួយខ្ញុំដឹងជារកដម្រាបពុំបាន ស្មោះអំពីរឿងខ្ញុំ ។ ហើយនេះគឺមានពិសពុលជាងជីមិនៅ ទៅឡើត តែខ្ញុំដឹងថា តើខ្ញុំយើិអី ។ ណើឱយចុះ ទោះបិយាយណាក់ដោយ ក៏ខ្ញុំតែ សង្ឃឹមយើរថា រឿងដែលខ្ពុំប្រើនិងជម្រាបនេះ និងធ្វើឱ្យអ្នកម្តាយ យល់ពុំខាន់ ។ ដូច្នះអាណាពាក់ដំឡើង ព្រោះបាន ទៅឡើតថា នៅក្នុងសង្កាត់ នេះ តែនរណាមួយបានដឹងថាតីមួយធម្មាននេះពេលបាយព្រាសិម្រួច ព្រះអង្គម្គាល់បានប្រើប្រាស់ខ្លួន ព្រះរាជបុត្រិព្រះបានសុំលតង់ស្លួចយាយ ទៅក្រសាលនកវន្ទនិកទេ ។ ហេតុនេះហើយបានជាអ្នកម្តាយពុំអាច ជ្រាបរឿងនេះបាន ។ ឯចំណោរកខ្ញុំ បានដឹងរឿងនេះ ដោយខ្ញុំបានដើរ ទៅលើនិក្រង់បានបាន ប្រាកាសប្រាប់ពួកអ្នកនៅឯុបិទ្យាបាន, ឯសសម្រេចនៅក្នុងផ្ទះ, ដើម្បីជាកិត្តិយសដល់ព្រះនានជន និងទុក ផ្ទុរីឱ្យព្រះនានយាយទៅដោយសិរិយ កំឱ្យមានទិន្នន័យ អីដែលការ ចរារៈ ។ ពេលនោះ ដោយខ្ញុំចង់យើិព្រះរាជបុត្រិពេក, ខ្ញុំតើត្បូន ថាំនៅជិតមាត់ទ្វារកវន្ទនិក្រង់ស្របចិត្ត ។ ដោយនិកថា ព្រះនានមុខជាបើក ស្សែរព្រះរាជបុត្រិមិនខាង នៅពេលមុនយាយចូលទៅកវន្ទនិក្រង់ស្របចិត្ត នោះ ។ អ្នកម្តាយក៏ដឹងដែរ របៀបគេជាក់ទ្វារបន្ទប់នោះយាយណា ហើយអាចសន្តិដ្ឋានបានថា ខ្ញុំអាចមិនព្រះនានយើិព្រោះយាយជាក់ណាស់

បិសិនជាការនេះប្រព័ន្ធដោដឹងជាប៉ុន្មានទុកជាមុនមែន ។ ពីពីដោច្បោះ មែន, នៅពេលចូលទៅក្នុងបន្ទប់ ព្រះនានកំបកស្សែរមុខចេញ ខ្ញុំតាន ទទួលសុកម្មង់លនិងមិនមែនព្រះនានជាឌីស្សហានេះតាមអំពើចិត្តប្រកប ដោយសេចក្តីសោមនស្សែរយ៉ាងក្រោលឃើង ។ នេះហើយ អ្នកម្តាយ ដែលជាបោហ័តុវត្ថុក្នុងបស់ខ្ញុំ និងជាបីរិភាគវារដែលខ្ញុំនៅស្សែរមិនបាន ស្រដាត អំណុញអណ្តុង របុតមកដល់ពេលនេះដូចអ្នកម្តាយ បាន យើពុពិមិលិពិពេញស្រាប់ នៅពេលខ្ញុំត្រឡប់មកពីដើរលីនិត្ត ។ ខ្ញុំ មានសេចក្តីស្សែរហេតុលើរឿងព្រះនាននោះ ជាព័ត៌មូលពេកណាស់ តែតាំ អាចនឹង ជម្រាបអ្នកម្តាយបានឡើយ ។ តណ្ហាជីក្រោរក្រាម៖ មុត្តរបស់ខ្ញុំ តើតែមានឡើងក្រប់រៀលា ។ ខ្ញុំយល់ច្បាស់ថា ដើម្បីធ្វើឱ្យតណ្ហានេះ សុខចិត្ត ឬ៖ ត្រាកំពើបានព្រះនានមុនស្សែរចិត្តបាន សម្បត្តិប្រចាំជីវិតរបស់ខ្ញុំ ។ ពេលឱ្យចំឡើង គីថាខ្ញុំបានសម្រេចចិត្តជាប្រសិទ្ធភាព ចូលទៅដែលនៅឡើត ទទួលម្នាយនិយាយកាត់ឡើតថា : “ខ្ញុំ ! ក្នុងប្រុសម្នាយ តើក្នុងគិតអីបី ? ” ។ ក្នុងខ្ញុំរាល់ហើយ មិនព្រះនោះទៅនិយាយរឿងដូច្នះប្រាប់ម្នាយ ! ។

ម្នាយអាណាពាក់ដំឡើង បានអង្គួយស្សោប់ក្នុងនិយាយ ឬ៖ ត្រាកំពើបំ សព្វគ្រប់ ហើយកំយល់បំណងរបស់បុគ្គលាត គីថាខ្ញុំដើរព្រះអង្គម្គាល់ បានប្រើប្រាស់ខ្លួន ជាកិត្តិយសដល់ព្រះនាន គាត់ក៏សិចចំអកឲ្យយ៉ាងខ្លាំងកាត់សម្បិត្តនៅ ។ អាណាពាក់ដំឡើងរបៀបពេលភទៅឡើត ទទួលម្នាយនិយាយកាត់ឡើតថា : “ខ្ញុំ ! ក្នុងប្រុសម្នាយ តើក្នុងគិតអីបី ? ” ។ ក្នុងខ្ញុំរាល់ហើយ មិនព្រះនោះទៅនិយាយរឿងដូច្នះប្រាប់ម្នាយ ! ។

ជប្រាបអូកម្តាយ. អាម្ចាត់ដំពោល ខ្ញុំសួមបញ្ជាក់ថ្លាប់អូក
ម្តាយថា ខ្ញុំតែទូចខ្សោរក្រាលទេ ។ ខ្ញុំនៅមានសុភវិនិច្ឆ័យពេញលេញ
ហើយខ្ញុំមានពុទ្ធទាំងអស់ ពាក្យនិន្ទាតី៖ដៃរបស់ម្តាយដែលថាខ្ញុំវិកល-
ចិវិត និយាយប៉ុណ្ណោះប៉ុណ្ណោះតិះដៃរបស់ម្តាយដែលថាខ្ញុំវិកល-
ចិវិត អូកម្តាយអាចនិន្ទាតី៖ដៃរបស់ខ្ញុំ ។ បើទេការទាំងបុញ្ញានេះ មិន
អាចជាមុនសត្វាក់ខ្ញុំកុំឱ្យជប្រាបអូកម្តាយថា សេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់
ខ្ញុំ គឺត្រូវតែដឹងព្រះនានាល្អូលបូូម្ព ព្រះរាជបុត្រិព្រះនានាសុលតង់
ធ្វើជាកិរិយាយឱ្យទាន់តែបានទេ ។

តាមពិត កូនប្រុសម្តាយ !, នានមេម្ចាយមស្ថាប្រាសិទ្ធិយ៉ាង
មិនម៉ាត់ ម្តាយតុដឹងជាបាមយាត់ឯងកុំឱ្យនិកមេឡូចកើតទេ បើទេកើតឱ្យន
ឯងហើនហើយ ដែលត្រូវបំពេញមុខការនេះឱ្យបានសម្រេច ។ ឯងម្តាយទាំង
មិនម៉ាត់ តើកូននឹងទៅពិនាក់នឹងនរណា ឱ្យគេចូលទៅនិយាយសិរី
ការនេះនឹងព្រះនានាសុលតង់ទេ ។ គឺអូកម្តាយឯងហើនហើយ. អាម្ចាត់
ដំពោលសិទ្ធិយ៉ាងរហូសដោយតត្រូវពិនិត្យមាត់ទៀតឱ្យយើ ។ ខ្ញុំដែល
បានសិទ្ធិយ៉ាងរហូសដោយតត្រូវពិនិត្យមាត់ទៀតឱ្យយើ ។ ចុះព្រះ
បានសុលតង់ !... ។ អើយ៉ា !... ម្តាយមិនព្រមចូលទៅលាយម្ខោងក្នុង
កិច្ចការរដ្ឋម្ខោងទេ ។ នៅកូន ! ពាត់បន្ទុ តើកូនឯងដឹងថាខ្ញុំជាអីន់ទេ
បានជាមានចិត្តជំហាននិកចំណែនបានព្រះរាជបុត្រិព្រះនានាសុលតង់ ដែល
ជាម្ចាស់ដែនដឹងអូក ? ឯងគ្រប់ហើយថា ឯងនេះជាកូនអូកភាព

ដោរខាងក្រោម មានការពសម្បរតិដីសុចស្ទើ ។ ឯងម្តាយទៀតកំពេល
កើតក្នុងត្រកូលដីខ្លួនខ្លែស់ដែរ ។ ឯងដឹងថា ព្រះនានាសុលតង់ សូម្បីពេ
ព្រះរាជបុត្រិនេះសុលតង់ទាំងខ្សោយណា ដែលត្រានសង្កែរថានឹងបាន
សោយរាជរដ្ឋម្ខោងព្រះអង្គនោះ កំព្រះអង្គមិនបានចិត្តចិត្តព្រះរាជបុត្រិ
ព្រះអង្គរបៀបអភិសកជាមួយទៀតឱ្យ ។ អូកម្តាយ. អាម្ចាត់ដឹងយើ ។
ខ្ញុំមាននិយាយជប្រាបអូកម្តាយរួចហើយ ។ ក្រុងអ្នក ដែលអូកម្តាយ
ទីបន្ទីនឹងមានប្រសាសន៍នេះ ខ្ញុំយល់ហើយពួរហើយ. ជ្រាបហើយ
ហើយខ្ញុំ សូមជប្រាបដែលទៀតឱ្យ ឱ្យអូកម្តាយយល់ថា: វាទានឹងពាក្យ
ទូនានប្រឈរនប់អូកម្តាយនេះ មិនបានឱ្យខ្ញុំផ្តាស់ប្តូរម្តាយនោ-
សពេញតាមអីបន្ទីចទៀតឱ្យ ។ ខ្ញុំមានជប្រាបទៀតឱ្យថា គឺខ្ញុំអូកម្តាយនេះ
ហើយដែលចូលទៅធ្វើជាអូកដូរវេចមហាត សូមិនិត្តព្រះនានាល្អូល-
បូូម្ពរបៀបអាពាហ័ពិបាហ័ពិ ។ ការដែលកូនធ្វើនេះ គឺកូនសំទោសអូក
ម្តាយដោយសេចក្តីគោរពដែលខ្ញុំត្រូវមានចំពោះអូកម្តាយ តែកូនសំ
លន់តុអង្គថា សូមអូកម្តាយកុំប្រៀកកុំសោះ ហើយចង់ឱ្យកូនរស់នៅទៅ
ទៀត ជាដានយើពួរកូនស្ថាប់ទោះ” ។ ម្តាយអាម្ចាត់ដំពោលទំនិត
លិតលិនសុឡុយ កាលបីយើពួរកូនភាត់ប្រការខ្លាប់មិនម៉ាត់ទូរយោ-
បល់ខុសប្រាសចាក ពីសុភវិនិច្ឆ័យស្រឡេះ ភាត់កំបញ្ជាក់ថែមទៀតឱ្យថា:
“កូនប្រុសម្តាយ ! អព្យជាម្តាយកូនឯង ហើយដើម្បីឱ្យបានសមរម្យជា
ម្តាយប្រកបដោយចមិ ដែលបានបង្កើតឱ្យមកក្នុងលោកនេះ. ត្រានអី

ឱ្យសមហេតុសមដល់ហើយប្រព័ផង ក្រោមអំពីប្រុងប្រែបង្រៀនចំរក
គូស្រករឱ្យកូនឯងឱ្យឲយ ។ នេះជាព្រហ្មវិបាទរដមិនម្នាយត្រូវមាន
ចំពោះកូនដែលបិសិនជានឹងរកកូនឱ្យបង្ហាញប័ណ្ណាប័ណ្ណេះ ត្រូវលើកូន
អកដិតខាងដែលមានប៉ាន់៖ ប្រហែលឯងចុក់អូនចែយធិសខែបន្ទិចបន្ទុច
នៅៗ ម្នាយតតប្រកែកសោះឡើយ ។ ម្នាយនឹងខ្សែបីនិងឱ្យអស់កម្មានំ
ទិន្នកម្មានំកាយ ដែលម្នាយអាចធើបាន ។ បុំណុំក៏នៅតុលានំត្រប
ត្រានំឡើត ត្រូវឯងមានត្រពូសម្បត្តិថាការការ ឬត្រូវចែះមុខរបរី
ម្នាយដើរឡើត ។ ពួកអ្នកខ្សែត្រពូជនូចយើង កាលណាគារគេចង់
ឱ្យបារបសទិម្នាយ ដែលគោត្រិគិតបំផុតនៅៗ គឺត្រូវមានសុយកាត់
ត្រពូសម្បត្តិសម្រាប់ចិត្តធមិនិត ។ បុំនែកូនឯងនៅៗគ្នានិតិវិបាន៖
វិញ្ញុត្រូល តានិតអំពីត្រពូសម្បត្តិរបស់ខ្លួនមានសិនសោះ៖ ក៏តាំង
ត្រជានស្សាបចង់ហើរឡើងលើកំនរត្រពូយ៉ាងខ្ពស់បំផុតឡើហើយ ។
គិតឯងចង់ស្ថិជណិឃត្រូវបានបិត្តម្នាស់ដែនដី ដើម្បីឱ្យបង្ហាញប័ណ្ណាប័ណ្ណេះ
ជាម្នាយ ។ ឯកូនអើយ ម្នាស់ដែនដីបិត្តម្នាស់និងត្រពូសត្រពូស៖ ការ
នេះម្នាយសូមស្វែះទុកម្នាយកន្លែងសិន គឺទុកឱ្យឯងនិចរាល់ការកុសរក
ត្រូវដោយខ្លួនឯង បន្ទិចឡើតអ្នកនឹងមានសុវត្ថិភាពយុទ្ធមាន ។ ពេល
មកដល់ត្រង់នេះ ម្នាយរកើបចិត្តឈាមសំហេតុអ្នកីតិថានាផ៊ែម្នាកនេះ៖

ចិត្តាបែងលចង់ឱ្យម្នាយចូលឡើងស្ថិការនឹងព្រះបានសុំលតង់ ដើម្បីនឹង
សូមប្រែងអនុញ្ញាតឱ្យព្រះរាជបុត្រិព្រះអង្គឱ្យបានជាម្នាយនឹងឯងនៅៗ
អាចចូលមកដុះស្សិមក្នុងខ្សែក្បាលឯងបានឬណែន? ឧបមាថាម្នាយមានចិត្ត
ភាពការ ហើយចូលឡើងច្បាយបង្គំតាល់ព្រះមហាក្សត្រ ។ ដើម្បីសូមប្រែង
ព្រះរាជបុត្រិព្រះបានឯងឡើងនេះ តើម្នាយត្រូវឡើងសុំនរណាចូល?
ត្រូវឯងដើរីថា បុរសដែលម្នាយនិយាយឡើងការងារដោយបុងនៅៗ មិន
ចោរម្នាយថាគ្នុតឡើបុ? ហើយគេនឹងបណ្តុញម្នាយចេញដោយពាក្យ
ត្រូវគោះបោកសមតាមមានយាយទៅម្នាយទេ? ម្នាយអុបមាម្នាយឡើត
ឱ្យកូនស្សាប់ថា៖ ត្រានុបសត្តិទេ វិញ្ញុដែលត្រានិត់សំចុលឡើតាល់
ព្រះបានសុំលតង់នៅៗ តើម្នាយដើរីថា ដែលត្រានុបសត្តិនៅៗ គឺការ
ដែលចូលឡើងតាល់ព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីសូមប្រែងរកសេចក្តីយុត្តិធមិឱ្យ
បុំណុំ ។ ហើសិនជាចំលើវិញ្ញុនេះ ព្រះអង្គប្រែងរកសេចក្តីធមិឱ្យ
បិវារព្រះអង្គម្នាយរាយពេច ។ មួយឡើត ម្នាយដើរីថាបើកាលណាគារ
ចូលឡើងតាល់ព្រះអង្គ ដើម្បីសូមប្រែងលើកលែងត្រាប្រណិតនៅៗ
ម្នាយ ព្រះអង្គនឹងប្រែងលើកលែងនោះឱ្យដោយវិកាយ ។ បើព្រះអង្គ
លើយុងយល់ថា អ្នកនោះគ្នាអនុញ្ញាតឱ្យបាន អ្នកនោះជាមុនសុវត្ថិភាព
ត្រង់ទេ ។ ចុំងង គិតឯងមានវិញ្ញុដូចដែន ហើយគិតឯងនឹងស្សាប់ថា
ឯងត្រូវបានទទួលព្រះរាជអនុគ្រោះ ដែលចងចងឱ្យម្នាយឡើងសូមព្រះ
អង្គឱ្យនោះទេ? តើខ្លួនឯងគ្នាដល់ហេតុដលនេះទេ? គិតឯងបានធ្វើ

ប្រយោជន៍អើយ៖ដល់ម្នាស់ដើរដី ។ ឯងមាតុក្ខិចិងចុះឯងមានគុណ
សម្បត្តិត្រង់ណាគែលប្រសើរជានៅតេនោះ? ហើយមានបានធ្វើអើយដើម្បី
នឹងត្រូវបានទទួលសេចក្តីត្រាប្រណិតនៅសោះសោះ ។ ម្យានឡើត,
ហើយមិនថែមជាមុនសូប្រសើរឡើងឡើង ពីអូម្ភាយចេញមុខទៅ
និយាយស្ថិជណីនព្រះរាជបុត្រិព្រះអង្គមេចបាន? ពីម្ភាយអាចហារ
មាត់ស្រីការនេះដល់ព្រះបានសុំលតង់ដូចមេចកើត? ត្រាន់តែយើង
ដីលីរដីអង់ភាពរបស់ព្រះអង្គនិងសុរស៊ុតសម្រេចអស់នាមីនសព្វមុខម
ត្រូវបីណ៍ ។ ធ្វើអូម្ភាយបិទមាត់ជិតសុនុមទៅហើយ ម្ភាយនឹងព្រៀរកំ
ស្ថិដូចកាល ម្ភាយមានការអើបិទិចបន្ទុចទៅសូរខ្ងាចិតុកឱង កាល
តាត់ទៅសៀវភៅដូចដៃ៖ នៅមានរឿងមួយឡើត ដែលកូនឯងតត
បានគិតនោះ គិតាគេមិនដែលចូលទៅតាល់ព្រះមហាក្សត្រ ដោយតត
មានរបស់អើយកទៅថ្វាយនោះឡើយ ។ ហើយកាលណាគមានការសំ
ព្រះរាជនុញ្ញាតរឿងអើម្ភាយ ។ ដង្ហាយនេះមានប្រយោជន៍ដូចដៃ៖ ហើយ
ព្រះអង្គត្រង់យល់ព្រមអំពីរឿងអើ ដោយទ្រង់មានវិចារណាតាម
ផ្សេងៗនោះកំព្រះអង្គ ត្រង់ព្រះសណ្ឌាប់នូវសេចក្តីទទួលសំនេះអូកចូល
ទៅតាល់នោះដោយតតុញ្ញាត្រាន់ដៃ៖ ចុះឯងធ្វើមានរបស់អើនិងយក
ទៅថ្វាយព្រះអង្គ ។ ហើយកាលណាគិងបានរបស់នោះហើយតែមិនសម
នឹងព្រះសម្រាតិបារមិនព្រះមហាក្សត្រ ពីព្រះអង្គនិងត្រង់មានព្រះ
ធម្មាផុចមេច ចំពោះការស្រួលរបស់ឯង? ត្រូវឯងគិតពីនីមួយៗ
ទៅចុះថានឹងប្រាញាំតរបស់អើដែលបុសវិស័យឯងធ្វើបាន” ។

អាយ្ញាតំងបានអង្គយោងសេវាំម្មស្ថាត ស្ថាប់សព្វគ្រប់ទាំង-
អស់ នូវពាក្យម្ភាយទាំងបុន្ណាន ដែលខំនិយាយពន្លឺលំខ្លួនឱ្យនាក់ហេរ
ពីគិតនេះយ៉ាង ។ បន្ទាប់មកព្រោយដែលបានត្រីវិនូវគ្រប់ចំណុច
នៃពាក្យទទួលសារភាពថា នេះគិចត្រូវព្រឹលរបស់ខ្លួន ដែលហើនបណ្តាយ
ចិត្តខ្លួនឱ្យគ្រប់ប្រឈមការដែលខ្លួនធ្វើ គិតាការអ្នកដឹងមួយដែលបាន
ជាក់កំហិតដោយបង្កើនិងដោយប្រព្រឹប ឱ្យអូកម្ភាយចូលទៅនិយាយ
ស្តីការនឹងព្រះបានសុំលតង់ អំពីរឿងភាពហើតិបាតីនេះ ដោយតត
បានបង្ហាញមិនបាន ។ កូនសុមអក់យោទេសអូកម្ភាយ បុន្ទែកម្មាំង
ពណ្ឌរបស់កូនកូនពេលនេះ សូមអូកម្ភាយកំសែលឱ្យនោះថា ត្រានអើ
អាចធ្វើឱ្យកូនទៅសេវាំបានឡើយ ។ កម្មាំងពណ្ឌរបស់ខ្លួនប្រឈប់បាន
ទៅនឹងទិករបោះដែលបុរចេះមកពីកំពុលភ្លៀងដូចដៃ៖ នោះអើអាច
ទែប់បានឡើយ ។ កូនស្រឡាត្រៃព្រះអង្គម្ភាស់បានបុរីមួយ ហូសវិស័យ
និងអូកម្ភាយយល់បាន គិតាឥូស្រឡាត្រៃស្តីរលប់ ហើយគិតខ្លួនប្រាក់
ខ្លាប់ថា ត្រូវតែរួរបានមួយនឹងព្រះនាន់ ។ គិតនេះបើតែនោះបាប់
និងខ្លួនរាល់ខ្លួនដែលបានកើតឡើតហើយ ។ ខ្លួនឱ្យអូក
ម្ភាយដើរតាមដូរ ដែលអូកម្ភាយបានមានប្រសាលនៃប្រាប់កូនអម្យាត់
មិញ្ញនេះដូរ កូនសម្រួលរិះពីនយិត្តថា ដូរនេះជាដំហានិមួយដែល

អាជម្ឌុល់ដល់ក្នុង នូវលទ្ធផលម្មាយដីប្រសិរីដែលក្នុងសន្តាបានធ្វើឡើង ជាន់ អ្នកម្ពាយមានប្រសាសន់ប្រាប់ក្នុងថា ជាទំន្មោះមកគេមិនដែល ចូលទៅតាមលេខដែលទេនោះទេ ម្យាននៅពេញ ក្នុងគ្មានអីដើរ ជាគិត្យាយ ដើម្បីជាការគ្រុសមដល់ព្រះអង្គភ្លើយ ។ ចំពោះវិរិយាយ ក្នុងទទួលសុខចិត្តមេន ត្រាងក្នុងគតាននឹកនាសោ ។ តែងចំណោក ដែលថា ក្នុងគ្មានរបស់អីយកទៅថ្វាយនោះ ប្រហែលអ្នកម្ពាយតែតាន ជ្រាបទេប្រឈប់ របស់ដែលខ្ញុំបានមក នៅថ្ងៃដែលខ្ញុំតែចូលពីមរណភាព ដោយសាររបៀបយ៉ាងណាត់ដែលអ្នកម្ពាយគ្មានដឹងស្រាប់ តើរបស់នេះ មិនមែនជាគិត្យាយដីប្រសិរីរាជធ្លើឱ្យព្រះបានសុលតង់សព្វព្រះទេយប់? ខ្ញុំពេលនេះ គឺពេលអំពីរបស់ដែលខ្ញុំបានយកមក ដោយជាក់ក្នុងចំង់ ពីរិងក្នុងខ្សែក្រវាត់ជុីពិចិដ្ឋុះ ហើយដែលអ្នកម្ពាយនិងខ្ញុំទាំងពីរ នាក់យល់ចាត់ជាក់ករពណិដ្ឋុះ ទៅពីរ ។ បុំន្ទូតម្បូរនេះ ខ្ញុំលែង យល់ប្រឆ្លៀរហើយ ខ្ញុំសូមជម្រាបអ្នកម្ពាយថា គឺសុទ្ធដែច្ចោករដែលមាន ព័ម្ធលើសលូប ដែលព្រះមហាក្សត្រនៅអាណាពាចក្រជំនួយ នៅទីបាយនាម ។ ខ្ញុំស្មាល់គុណុបការរបស់នេះ ដោយសារបានចូលទៅលែងក្នុងហានជាង ទន ។ សូមអ្នកម្ពាយដើរសម្រួលិកក្នុងផ្ទះអ្នកលក់មាសប្រាក់ទាំងទៅ ទាំងលម្អិត តែមានផ្ទះ និងចូលរបស់នេះតែនឹងនឹងចូលរួម ។ ពីតម្រូវហើយដែលការឲ្យបានការឲ្យបាន យើត្រចំនាំនេះ នៅលើដើមឡើង មានសភាពហាក់ចូចជាក់ផ្ទះ យើក្រុរដល់ទស្សនិភាពដីប្រាប់អស្សារម្ភភាសា ។ បុំន្ទូតដោយកុមារមាន វិរឿន្ទីនៅម្បូរ កំយល់ចាត់បានជាប្រព័ន្ធនាសោរបាក់សម្រាប់លេង សប្បាយទៅពីរ ។ បុរសគ្មានរវាល់គឺត្រូវអីក្រាតីដើម្បីរបស់នោះ ទៀត្រូវ ។

បានដឹងតែម្បូរបស់យើងនេះម្បូរ ។ ទោះជាបាយស់នេះមានតម្លៃ ខ្ពស់ពីនិច្ចីយ ដោយការពិសោធន៍អនុវត្តនៅខ្លួនខ្ញុំកំដោយ ។ កំខ្ញុំដើរ ជាក់ថា ជាគិត្យាយនេះនិងរាជពេញព្រះទេបានសុលតង់ជាក់ក្រោលន ។ អ្នកម្ពាយមានចាន់ធ្វើអំពីពីរីទ្វូនមួយចំណុម ហើយមានរាជរោសម ស្ថាតជុង ដើម្បីនឹងជាក់របស់នេះ ។ អ្នកម្ពាយយកចាន់នោះមក វូច ក្រាយដែលយើងតែម្រៀបច្ចោមចាំងនេះជាក់ក្នុងចាន់នោះតាម វាត្រីម- ត្រូវ ។ យើងនឹងយើត្រចំនាំនេះដែលលេចចេញមកវា ហើយ ” នោះភ្លាម ” ។ ស្រីមេម៉ាយកំយកចាន់នោះមក អាម្បាជាំងកំណុកយកច្ចូមាន តែម្បូរពីក្នុងចំង់ទាំងពីរ តម្រៀបជាក់ក្នុងចាន់នោះ ។ លម្អិតដែលលេចចេញមកពីចុះនោះទៀតែថែលថ្ងៃពេញសិរី តិលម្អិនពណិខុសគ្នា ។ និង សណ្ឋានខាងក្រោម និងលម្អិតការកើចំង ធ្វើឱ្យម្បាយនិងក្នុងទាំងពីរ នាក់សម្រួលិកសេវាក្នុងក្រុងក្នុងស្ថាត ។ មិនតែបុំណុំភ្លាប់ ជាន់ទាំងពីរ នាក់មានសេចក្តីរឿងផ្សេងៗក្នុងជាន់ខ្លាំង ដោយជាន់ទាំងនេះដ្ឋាប់ មិនរបស់នេះតែនឹងនឹងចូលរួម ។ ពីតម្រូវហើយដែលការឲ្យបានការឲ្យបាន យើត្រចំនាំនេះ នៅលើដើមឡើង មានសភាពហាក់ចូចជាក់ផ្ទះ យើក្រុរដល់ទស្សនិភាពដីប្រាប់អស្សារម្ភភាសា ។ បុំន្ទូតដោយកុមារមាន វិរឿន្ទីនៅម្បូរ កំយល់ចាត់បានជាប្រព័ន្ធនាសោរបាក់សម្រាប់លេង សប្បាយទៅពីរ ។ បុរសគ្មានរវាល់គឺត្រូវអីក្រាតីដើម្បីរបស់នោះ ទៀត្រូវ ។

តមក. ក្រាយពីបានលាយសរសើរអំពីលម្អិតដង្វាយនេះ. បុរស
ក៏ពោលឡើងថា : “អ្នកម្ើយ ! អ្នកម្ើយនេះមានវីរិយាយសរ
ប្រកែកមិនត្រមទៅគាល់ព្រះមហាក្សត្រឡើតហើយ ព្រះមានរបស់
យកទៅថ្វាយព្រះអង្គហើយ ។ តាមខ្លួនដង្វាយនេះអាចធ្វើឱ្យអ្នក
ម្ើយបានទទួលសេចក្តីប៉ាអានដែលចិត្តពីព្រះបានសុលតង់ ” ។

ម្ើយអាម្បាងដំណោះស្រាយ ពីពេលនៅកាត់ភ្នានយល់ទាស់នឹងដង្វាយ
នោះទេ ក៏គាត់នៅតែតុទានដំណើង របស់នេះមានកំម្មធម្មុទុនគាត់
យល់នោះឡើយ ។ គាត់បែរជាតិជួយដែលគឺឡូចការណ៍
គ្រឿងពុំងព្រះផ្លូវទទួលប៉ុណ្ណោះទេ តែដោយគ្មានអ្នកធ្វើឱ្យ
បាននឹងកូនគាត់វិញ ក៏គាត់នៅលើស្សែរទៅ ។ វីរិយាយនេះធ្វើឱ្យគាត់បានម្បូ
ជាតន់ពេក ទីបាត់ស្រីទៅការនៃបុគ្គថា : “កូនប្រុសម្ើយ ! ម្ើយ
អតិថិជន ដែលបាត់ស្រីទៅការនៃបុគ្គថា ។ កូនប្រុសម្ើយ ! ម្ើយ
ធិនុលតង់មុខជានឹងសព្វព្រះផ្លូវ នឹងទទួលម្ើយដោយពេញព្រះ
នៅក្នុង ។ បុំន្ទូនដល់ម្ើយត្រូវឈាយពីវីរិយាយដែលនឹងប្រចាំនោះ. ម្ើយ
ដឹងថា ម្ើយគ្មានកម្មានឯងដែលនោះ ហើយម្ើយមុខជាអង្គយនៅ
លើស្សែរទីនឹងដែលនឹងប្រចាំនោះ ។ ដូច្នេះ មិនត្រូវតែខាតកម្មានម្ើយដើរ
ទេ ថែមទាំងខាតដង្វាយឡើត ដែលតាមកូននឹងស្សាល់គឺជាសម្បត្តិ
មួយយោងសម្រួលឯណាស់ ហើយម្ើយនឹងត្រឡប់មកវិញដោយសេចក្តី
ឡើនខ្លាស នឹងប្រាប់ថាកូននឹងបាត់សេចក្តីសង្ស័ៃមហើយ ។ ម្ើយបាន

ប្រាប់ឯងរួចហើយ ត្រូវឯងដំណើង វីរិយាយឡើងដូចដែលដារ
ប្រាកដ ។ បុំន្ទូន តាត់បន្ថែមសេចក្តី. ដើម្បីនឹងទទួលបានពាមអនុះងង
នេះ. ម្ើយត្រូវខាងមាត់សង្គត់ចិត្តបន្ទិចហើយ ។ ត្រូវមានសេចក្តីភាពបាន
ដែកប់គ្រាន់ដែន ដើម្បីនឹងហានធ្វើសេចក្តីស្រីការ ដែលកូននឹងប្រចាំ
ថង់ឱ្យម្ើយធ្វើនោះ ។ វីរិយាយ នឹងកើតមានឡើងដោយពិតណាស់ បុ
ម្បូយព្រះបានសុលតង់នឹងចំអកឡើងឡើយឱ្យម្ើយ នឹងបាយការណ៍
ចេញ ដោយចាម្ើយស្សុត បុម្បូយព្រះអង្គនឹងប្រង់ក្រាងខ្លាល់ ។ ហើ
ដូច្នេះ គឺយើងទាំងពីរនាក់នេះហើយ ដែលជាអ្នកត្រូវទទួលប្រាប់ថ្មាក់
ដោយដោរីសពុំចិត្តឡើយ ។

មិនតែបុំណ្ណោះ. ម្ើយអាម្បាងដំណោះស្រាយបានទាញបានប្រាប់កូន
ជាប្រើនឡើត ដើម្បីឱ្យរាជ្យដោលមេនាសពេញនឹងចំម្មិកនោះចេញ
បុំន្ទូនសម្រស់ព្រះនាមបានប្រើបាយបុំទូរ បានចូលទៅមុតកុងហេងដូចមាន
ដំណោះស្រាយ ។ អ្នកគិតតែបុំម្បូយឱ្យប្រព័ន្ធបានឡើងបាន
ស្សុហាននេះបានឡើយ ។ អ្នកគិតតែបុំម្បូយឱ្យប្រព័ន្ធបានឡើងបាន
តាមបំណងរបស់ខ្លួន ។ ដោយទិកចិត្តនៃក្នុងរបស់មាតានំឡាយ
ដែលតែងតែមានចំពោះបុគ្គលូ. ខ្លាត់ក្រោងបុគ្គមិនព្រមលោបង
ចេញពីគិតដីអំពលចិត្តនេះ. ស្រីម៉ោយកំដាក់ចិត្តគាត់ឡើនខ្លាស
ព្រមធ្វើពាមអនុះរបស់បុគ្គគាត់ ។

វេល់តែជាដែកគ្នា ពេលត្រូវចូលរាយដើម្បីគាល់ព្រះបានសុលតង់

ក្នុងថ្ងៃនេះ ក៏កនឹងបញ្ហាសទៅ, កិច្ចការក៏ត្រូវធើកម្រោចថ្ងៃស្អែក ។ តើនៅ, ម្នាយនិងកុនក៏ពីភាករាជ្យត្រូវដោលពីវីរិយាណីង ដែលបានបញ្ជាប់ជាមួយ អំពីវីរិយាណីង ដែលខ្លួនយើងទាំងអម្ពាលម៉ាន ប្រយោជន៍អំអាយុបន្ថែមប្រាប់ម្នាយ អំពីមុខការដែលតាត់ត្រូវទទួលចូលទៅតាមតំបន់ព្រះបានសុលតង់ ដោយ អំណាចវិចារណាពាណិជ្ជកម្ម នៅក្នុង នាយកដាម្នាយក៏ដើរជាក៏ថា តាត់មិន មែនតុំអាចសម្រេចកិច្ចការនេះបានទេ ។ តែការពិត, យើងត្រូវដើរជាតាត់នៅវេតណានសេចក្តីស្អាត់ស្ថិត្របកនៅនីងទាំងអស់ ។ ហើយនេះហើយ បានជាតាត់និយាយទៅការនៃបុគ្គាទាត់ដូចៈៗថា : “បើសិនជារោចេះបាន សុលតង់ទទួលម្នាយដោយស្ថិត្របកនៅនីងប៊ូលីសិនជាប្រេ អង្គប្រែនៃប្រេសណ្ឌាប់ នូវសេចក្តីស្អិតុធដីដែលក្នុងឯងចាយដើរ នៅសព្វត្រប់ទៅ ប្រេអង្គប្រែនៃស្ថិត្រ នោះមិនជាការអ្នីទេ ។ តែបើ ប្រាយពីប្រេសណ្ឌាប់កិច្ចនេះមក ប្រេអង្គមិនប្រែនៃសុវរកក្នុង ឯងសិន ប្រែនៃសុវរកនៃព្រៃសម្រិតិមាសប្រាក់កែវកងនិងមុខរបរកសិរបស់ឯងមុន ប្រេសោច្ចារោចនៃប្រែនៃប្រែបរើនេះ មុនវីរិយាណីងទៅតាមអស់ហើយ តើក្នុងឯងមិនយើងដើរជាប្រេអង្គប្រែ ? ” ។

អ្នកម្នាយ, (អាយ្យាជាំងដើរ) យើងតុំត្រូវប្រាយមុនឱ្យនោះ កិច្ចការនេះប្រែបាលជាមិនគឺតែហើយដូចៈៗទេ ។ បើសិនជាប្រេអង្គ

ប្រែបាលជាប្រាប់ពីកិច្ចការដើរដីដែលអ្នកម្នាយ ទីបន្ទីនមានប្រសាសនីអម្ពាព្យិមិញទេះ, ក្នុងនឹងរកចម្លើយម្នាយ ដែលក្នុងត្រូវធើយទូលប្រាប់អង្គនោះ ។ យើងបានអ្នីៗ ចិត្តធមជីវត្ថស់កនអស់ពេលជាយុរដ្ឋា មកហើយ មិនគឺដោយសារមានចង្វែងជាមួយបានប្រាប់រក, ដូចៈៗក្នុងដើរជាក៏ថា ចង្វែងនេះនឹងមិនខាងផ្លូវសេចក្តីត្រូវការដែលក្នុងទទួលទៀតឡើយ ។

ត្រូវជាម្នាយ ត្រានការអ្នកដើរជាបន្ទីនសេចក្តីដែលក្នុងតាត់បាន និយាយនោះនោះ ប្រេសោច្ចារោចនៃប្រេអង្គប្រែនៃបានប្រាប់បិទបានបាន តាត់ ពោលនេះអាចធ្លាប់បានព្រឹមពេតគ្រឹងសម្រាប់បិទការបុំណុះៗ ទេ ។ ការនេះធ្វើឱ្យតាត់មានសេចក្តីសោមនិស្សុពន់ពេកប្រាសាទាកន្ទី ឧបសត្វាទាំងម្នាយ ដែលអាចចូរចុំងឱ្យតាត់គេចូលដែលអំពីមុខនារ ដែលតាត់សន្យាថានឹងបំពេញឱ្យក្នុងតាត់ ដោយត្រូវចូលទៅតាមតំបន់ព្រះបានសុលតង់ ។ អាយ្យាជាំងយល់គិតមាតាងដូចៈៗថា : “អ្នកម្នាយ ! ទោះបីយ៉ាងម៉ែចក៏ដោយ សូមឱ្យអ្នកម្នាយលាក់វីរិយាណីង កំបាំងនេះឱ្យដិត ។ លទ្ធផលឯណា ដែលអ្នកម្នាយនឹងខ្ញុំព្រះបានទទួល អំពីកិច្ចការនេះ អាស្របលើចង្វែងនេះហើយ” ។ បន្ទាប់ពីនោះ, អាយ្យាជាំងនិងម្នាយក៏បែកគ្នា ដើរក្នុងត្រូវបានប្រាប់រក ។ បុំនែល ដោយសេចក្តីសេចហានីនោះមុន និងមហាកំណែងចំពោះសម្រិតិដែលស្ថាប្រ នោះបានចូលទៅដោកត្រាំពេញខ្ពស់បុរស ធ្វើឱ្យបុរសតែបាននិត្តា

លក់ស្រួលដូចសេចក្តីបានឡើយ ។ បុរសក្រោមទៅថ្ងៃនេះ វិញ
កំដើរទៅជាសំណាយភាមត្រឹមឱ្យគាត់ស្អែកពាក់ខោ ។ អារីយ៉ាងប្រ-
ព្យាប់ ដើម្បីនឹងបានទៅដឹងខ្លាងទ្វារព្រះរាជវាំង វិចច្ចុលទៅក្នុងទោះ
ពេលវេលបើកទ្វារ ដីណាមភ្នាក់នឹងពេលភាយករដូចមត្តិមត្តិមត្តិនៅពេល
និងនាមីនសព្វមុខមត្តិទាំងឡាយក្នុងព្រះរាជនគរចុលទៅប្រជុំ ព្រះ
នៅពេលប្រជុំនេះ ព្រះបានសុំលតង់នៅប្រចង់យាយមកដ្ឋាន់ព្រះអង់
ង់ ។

ម្នាយអាម្ចារាជាំង ព្រមទិន្នន័យបំណងក្នុងគាត់ទាំងអស់ ។ គាត់
ចាប់យកចានពីរឿនទូទន់ដែលមានរបស់ដឹងឡាយពេញ ។ វិនិងកំណាត់សំណែត់
ពីរាជាំង មួយជាន់សិធម៌ស្អាត ។ មួយជាន់ទៀតក្រាស់បន្ទិចចងជាមុំបុន
ប្រយោជន៍ឱ្យស្រួលយូរ ។ វិចគាត់ចេញដើរទៅតាមដូរ ពេញនៅទៅ
ការដ្ឋានវិនិច្ឆ័យ ព្រះបរមរាជវាំងព្រះបានសុំលតង់ ។ យើត្យដូច៖ អាម្ចារាជាំង
មានសេចក្តីសោមនិស្សជានៅក្រោះលីន ។ នៅពេលដែលគាត់ទៅដីលីនេះ នៅ
លោកភាយករដូចមត្តិ ដែលមានរដូចមត្តិនៅពេលបានក្នុងពេល
ប្រជុំនេះដែរ ។ ដោយមានកិច្ចការដ្ឋានលីនដោយវិនិច្ឆ័យ កំអាណត្រូវ
ចិយចេញដែរ ។ ខ្លះសហរដ្ឋនឹងលម្អិតនៃពាក្យបណ្តិ៍របស់ខ្លួន ។ ខ្លះ
មានសេចក្តីខោមនិស្សគិតិត្តនឹងការការការការការការការការការការការការការ
ទៀតមានសេចក្តីសង្កើមថា វិនិច្ឆ័យនិងត្រូវបានគេយកទៅដីលីន
ដូច្នេះនៅពេលប្រជុំលីកក្រោយ ។

ម្នាយអាម្ចារាជាំង ឯុំក្រឡើកយើត្យព្រះបានសុំលតង់យាយ
ចេញទិន្នន័យ កំយល់ឆ្លាស់ថា ក្នុងទិន្នន័យ ព្រះអង់ង់លីនយាយត្រឡប់
មកទិន្នន័យ និងក្នុងទិន្នន័យ ព្រះអង់ង់ឡើតកំពេអាណត្រូវចេញទៅដីលីន ។
ដូច្នេះគាត់កំត្រូវត្រឡប់ទៅគេហស្សានគាត់វិញ ។ ពោលពីអាម្ចារាជាំង

កាលបីយើព្យមាយត្រឡប់មក ព្រមទាំងមានការដែលប្រវា
ចាយសេចយកមកជាមួយដែន ក៏តានតិចចំនួនរឿងអ្នករាជីលទ្ធផល
នៃដោលីរនេះឡើយ ។ នៅក្នុងសេចក្តីបារម្ពាជថ្លែងមាយមានរឿង
អារក្រកិនិយាយប្រាប់ខ្លួន យុវជនក៏តុបានហាមាត់សូរម្ពាយអំពីដោល
នេះឡើយ ។ ម្ពាយអាម្ពារាជាំង ដែលពុំធ្លាប់បានជាន់ដឹក្សុងកំពងរាង
ម្ពាយសោះ ហើយទាំងពុំដឹងថា តើគើឱីអីខ្លះនៅក្នុងព្រះបរមាជារាង
ដែន ឬុំតាត់ត្រឡប់មកវិញក៏អរកិបកខុប ព្យាដុំកុំតាត់ឯុងការ
ចេញអំពីសេចក្តីអំពលចិត្តបាន ដោយមានវាទាប្រកបដោយសេចក្តី
ល្អដែលឡើការបុគ្គល់ “កូនអើយ! ម្ពាយបានយើព្យព្រះបានសុំល-
តង់ហើយ ម្ពាយដើរីជាក់ថា ព្រះអង្គក៏ប្រចាំនេះយើព្យមាយដែរ ។
ម្ពាយអង្គូយនៅថ្ងៃព្រះភ្នំពេញអង្គ តាននរណាមួយនៅជាមុខម្ពាយ
ទៅ បុំន្ទូដោយព្រះអង្គប្រចាំនេះនិងស្ថាប់ពុកអ្នកចូលនៅតាល់ ទូលពី
ស្ថាប់ផ្ទេងខ្សោំពេក ធ្វើឯុងម្ពាយមានសេចក្តីករុណាចំពោះព្រះអង្គជា
ខ្សោំរកតែទូលព្រះអង្គពីរឿងកូនឯងតុកិត ដោយយើព្យព្រះអង្គល-
បាកព្រះការ អត់ចូត់ចាំប្រចាំព្រះសណ្ឌាប់ខ្លួនសេចក្តីទូលរឿងទេ ។
ការនេះប្រព្រឹត្តឡើងអស់ពេលដោយរ ។ ឈុំដល់ចប់ ម្ពាយនិក ស្ថានថា
ប្រហែលជាប្រះព្រះអង្គប្រចាំអស់ព្រះការពលហើយ ។ ព្រះព្រះអង្គប្រចាំ
យាងចេញពីធម្មបុរី ដោយតុកិតុកិតិនិងបំពេញរាណកិច្ច
ពាកត់នេះ ។ ពាកត់និងលេងមានសេចក្តីព្យពេញនិងបំពេញរាណកិច្ច
ពាកត់ហើយ កាលបីកាល៖ទេស៖លូបានបើកឯុងពាកត់ស្តីទូលព្រះអង្គ ។

សេចក្តីប្រាបបង្ហ៉ូលនៃជនរឿងឡើងឡើងដែលនៅអង្គូយដែលបាន
រៀនខ្លួននិងទូលឡើយ ។ ករណីនេះ ធ្វើឯុងម្ពាយមានសេចក្តីករាយ
ជាពាណិជ្ជកម្ម ។ តែប្រាយមកម្ពាយក៏រស់រសោះដែលដឹងអស់កម្ពារំង
ជាមុខដោយនៅយោរង្វុងចេះ បុំន្ទូតពមានផ្តល់ការអូទ សេរីកម្ពាយ
និងឡើកំពុំខានឡើយ ។ ព្រះបានសុំលតង់ក៏ប្រហែលជាប្រចាំនិនិម
សូវវិនិមានដែរ” ។

នៅម្ពារាជាំង មានសេចក្តីសេរីបានចំពោះម្ពាយខ្លួនយ៉ាងណា
ក៏ដោយ ក៏នៅថ្ងៃមានសេចក្តីការកំរុងនិងពាក្យដោះសារបស់ម្ពាយ
ពិាកាគិត្តនិងប្រចាំស្ថាប់រឿងនេះនៅឡើត ។ បុំន្ទូយ៉ាងបោចក៏
បុរសមានសេចក្តីសោមនិងសុខដែរ ដោយយើព្យម្ពាយបានប្រាយដូរ
យ៉ាងលំបាកដុតហើយ តិតាត់បានចូលឡើងដូចនិងព្រះភ្នំពេញព្រះបាន
សុំលតង់ហើយនៅ បុរសមានសង្កែរិ៍ម៉ាដោយយកប្រាប់តាមជន
ទាំងឡាយ ដែលបាននិយាយការទូលព្រះបានសុំលតង់ នៅថ្ងៃពោះមុខ
ពាកត់នេះ ។ ពាកត់និងលេងមានសេចក្តីព្យពេញនិងបំពេញរាណកិច្ច
ពាកត់ហើយ កាលបីកាល៖ទេស៖លូបានបើកឯុងពាកត់ស្តីទូលព្រះអង្គ ។

សេរីកឡើង ក្នាក់ពិយប់ជាងថ្មីខ្លួន ម្ពាយអាម្ពារាជាំងអពើពី
ផ្លាមៗនៅឡើកំពុំខាននិងប្រចាំនិនិមសុំលតង់ឡើត ដោយយកទាំងដោយ
ដែលនេះឡើង បុំន្ទូតប្រយោជន៍សោះ ពាកត់យើព្យទានព្រះបរមេ
ជារាងបិទជិត ពាកត់ដឹងភ្នាមថា ពេលប្រជុំគិរាជ្យ ត្រូវធ្វើឲ្យឯុទ្ធន

ពេលពីរថ្ងៃមាន ដូចខ្លះថ្វីក្រាយចាំមកទៀត ។ តាត់ក៍ត្រឡប់ទៅផ្ទះ វិញ្ញនាំដែកនេះទៅប្រាប់កុនភាត់ ដែលត្រូវខំអត់ធ្លើតិចតុជាថ្មីទៀត ។ ម្នាយអាណ្នារាជាំងបានមកការ៖ ព្រះបរាយរាជរាជៈ នឹងឱងដឹងទៀត តិចអង្គួយ នៅថ្ងៃព្រះក្រុងព្រះបានសុលតង់ដែល តែបានលទ្ធផលបន្ទិចបន្ទុច ដូចជាលើកមុនដូចខាងមុន ។ ហើសិនជាប្រះបានសុលតង់ ត្រង់ទៅ យើងម្នាយអាណ្នារាជាំងរួចរាល់ពេលប្រើ តែព្រះអង្គួយនឹងរាល់ដើរី សូរភាត់សោះនោះទៅ, ទោះជាតាត់មក ១០០ដីនទៀតក៍ដោយ ក៏នៅ តែតែបានការអីទាំងអស់ ។ ការណ៍នេះនឹងសម្រេចបានភ្លាម ចំពោះ ពេជនឈានដែលនៅជិតប្រះបានសុលតង់ ហើយដែលមានពាក្យបណ្តុះ ថ្វាយព្រះអង្គួយរួចរាល់ដឹង ហើយក្នុងពាក្យនោះមានសេចក្តីសារស៊ូ កែតទុកកំសុខចិត្តពីរីនអីមួយឱ្យច្បាស់លាស់ទៀតដឹង ។ ចំណោក ម្នាយអាណ្នារាជាំង មិនមែននៅក្នុងករណីយនេះទេ ។

បុំនេះនៅថ្វីដែលភាត់ទៅក្រាយនោះ, ព្រះបានសុលតង់ ក្រាយដែលបានបិទសម្រួលប្រើ ។ ត្រង់ស្មោះយាយទៅការ៖ ព្រះរាជ ដីណាក់, រួចក៍ត្រង់ត្រាស់សូរទោះលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីថា “ លោកអស់ ពេលជាប្រើប្រាស់ដឹងមកហើយ ដែលខ្សោយដឹងបានចិត្តនេះ រួចរាល់ថ្វី ដែលយើងទៅប្រើ ហើយស្មើនោះមានរបស់មួយរុនីង ស្មោះស្មើនឹងដឹង ។ តាត់នៅអង្គួយចំមុខយើង ចាប់តាំងពីពេលហើក សម្រួលប្រើប្រាស់បញ្ចប់ របុតដល់ពេលបិទសម្រួលប្រើ ។ តើលោកជាប្រាប់ ស្មើនោះមានការអី? ” ។

លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីក៏តែបានប្រាប់រីននេះ ឱ្យបុសពីព្រះ- បានសុលតង់ដឹង បុំនេះលោកពុំព្រមដើរបានចិត្ត និងប្រាប់ដែរថា ស្មើជាតុកពីរួម បំជុតហើយ ត្រូវតែយំបែកមួយចុកពីរីនដែលតែមានប្រ- យោជន៍អីនោះនោះ ដូចយោងស្មើមួយពីថ្វីមុនមកយំបែកនៅថ្ងៃពេល ព្រះក្រុងព្រះអង្គួយកើតឡើងពីរួម ចិត្តពីរីនគេលកំម្ម្យរួចរាល់ និងប្រើប្រាស់បាន ប្រើប្រាស់បានស្មើនឹងប្រាប់ដែលនោះ ” ។ ព្រះបានសុលតង់មិនស្មូលព្រះរាជបានប្រាប់ដែលនោះ ក៏ត្រង់ មានព្រះរាជសិក្សានៅថ្ងៃនេះថា : “ នៅថ្វីប្រជុំលើកក្រាយ ហើយើងស្មើ នេះមកទៀត ចូរលោកកំខាន់ខ្សោយនោះហេតាតំខ្សោយមក ដើរីឱ្យ យើងបានស្មាប់តាត់ផ្ទាល់ ” ។ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីតែមានដើរបានអី ទាំងអស់លោកដើរដែលលោក រួចរាល់បានចាប់លើក្រាលជាសញ្ញាធីរី ដើរី លោកនឹងទទួលទោសដល់ជីវិត ហើសិនជាលោកពុំបានប្រតិបត្តិ តាមព្រះរាជបញ្ញានៅព្រះបានសុលតង់ ។

ជិតម្នាយអាណ្នារាជាំង ដោយតាត់ផ្ទាប់បានថ្វីលោកតាត់ ព្រះបានសុលតង់ជាតុកពីរួមបន្ទិចហើយ ក៏ដែលនឹកត្រូយបានអី ទៀតទៀត ដើរីឱ្យ ថែមទាំងបានប្រាប់កុននឹងជាមុនថា តាត់នឹងមិនក្រោច និយាយកិច្ចការនេះទូលព្រះអង្គួយទាល់ពេត្រង់យល់ស្របតាម ។ ដូចខ្លះ ស្មើក្រុង គេយើងម្នាយអាណ្នារាជាំង អពើថ្ងៃទៅព្រះបរាយរាជរាជៈ នឹងទៀត តាត់អង្គួយត្រង់កន្លែងចម្លាតា ទល់នឹងព្រះក្រុងព្រះបានសុលតង់ ។

លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីតុទាំងនៅសេចក្តីណាមួយទៅទូលព្រះអង្គភាព. ស្រាប់ព្រះបានសុលតងយោនមកដល់ ។ ទៅនេះទៅដោយ ចិត្តករណា ដែលបានដោកត្រាំនៅក្នុងហទ័យវត្ថុព្រះអង្គជាយុរមកហើយ ព្រះរាជបន្ទូលទៅការនៃលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីថា : “ក្រោមលោកត្រួត, មុនដីបុងបង្គស់ ខ្ញុំសិទ្ធិប្រាប់លោកថាស្ថ្រីនេះហើយ ដែលខ្ញុំទិន្នន័យ ដែលបានប្រាប់លោក ។ ចូរលោកហេតុកាត់ចូលមក វួចយើងថា៖ស្ថាប់ កាត់និយាយ ដើម្បីនិងសម្រេចការនេះឱ្យបានភាគប់ជុនកាត់ ។ ក្នុងពេល មួយវំពេញនោះលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ចង្វុលប្រាប់ទៅនាយកត្រូវដែល យើងចំឡូលបង្គាប់ឱ្យទៅដឹងទៅស្ថ្រីនោះចូលមក ។

នាយកត្រូវ ក៏ដើរត្រូវដែលឱ្យមានរាយការណាមួយដែលធ្វើសព្វាណី កាត់ចូលមក ។ យើងពាក្យនេះភាយ, ស្ថីម៉ាយ ក៏ដើរតាមនាយកត្រូវ រហូតទៅដីល់ទេវបន្ទិនព្រះរាជបន្ទូនអង្គព្រះបានសុលតង ។ ទៅ ដីល់ទៅនោះ នាយកត្រូវក៏ចិយចេញ ទុកឱ្យកាត់អង្គយនោះដឹងលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ។

មានរាយការណាមួយដែល ដោយបានយើងចូលបែងបង្គាប់ ក្នុងការចូលទៅកាល់ព្រះមហាក្សត្រ, កាត់ក៏យកត្រូវបែងបាននោះដែរ ដោយឱន្តក្រាលក្រាលជាល់ទៅលើកម្រាល ដែលក្រាល លើជុំឈើរបន្ទូនរាយការ ឬ៖ព្រះបានសុលតងមានព្រះរាជឱ្យនារី ឱ្យបើកដីល់ទៅនោះថា : អ្នកអាច និយាយដោយសិរី ហើយកុំបិតការព្វាណី បុរាណអីឱ្យសោះ ។

បន្ទូលមកការនៃកាត់ថា : “នេអ្នកម្ដាយហើយ ! អស់ពេលជាយុរហើយ យើងតែងយើងចូលមកម្ដាយចូលមក ក៏នេះហើយទ្រាំទៅតាំងពី ពេលហើកសម្រាប់របុតដល់បិទ ។ តើអ្នកម្ដាយមានការអ្នី ? ”

ក្រោយដែលបានស្ថាប់ព្រះរាជសាសន៍វិរិទ្ធ ស្ថីម៉ាយក៏ឱន ក្រាលក្រាបវន្ទាមុនឡើត ។ ឯុំដើរយើងកាត់ក៏ពេលថា : “សូមព្រះ ពេជះដីកល់ទៅក្នុង ដែលជាតិលើក្រុងព្រះអង្គនេះ ខ្ញុំមានសូម ក្រាបទូលសូន្យចូលឱ្យបាន ពីរឿងដែលហើយសិរីត្រូវបានដោរ ។ បន្ទាន់ដីឱ្យខ្ញុំមានសិរីការចូលបានជាល់និងព្រះអង្គនេះ ខ្ញុំមានសូម ឱ្យព្រះអង្គទ្រង់ព្រះរាជទានអក័យទោសជាមុន ចំពោះចិត្តព្រឹលរបស់ ខ្ញុំមានសុំនេះ ប្រយោជន៍ឱ្យខ្ញុំមានសិរីការចូលបាន និងផ្លែងចាយ ព្រះអង្គដោយតែព្វាណីតែ, រើងនេះខុសពីគេងឡើតទាំងអស់ ។ ខ្ញុំមានសុំនេះ និងអេវនទូសជាប្រកលេងក្នុងការស្វើទូល ព្រះអង្គនេះ” ។ ដើម្បីបើកសិរីការឱ្យទានបាននិយាយត្រប់ត្រាន់, ព្រះបានសុលតងក៏ទ្រង់ព្រះរាជបញ្ញាណីរាយសំនាមុនសព្វមុខមន្ត្រី ទាំង ឡាយអពើព្វាណីចេញទាំងអស់ ទុកឱ្យទៅដឹងលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីមួយ រូបបុរីណាមុនព្រះបន្ទូលទៅការនៃស្ថីនោះថា : អ្នកអាច និយាយដោយសិរី ហើយកុំបិតការព្វាណី បុរាណអីឱ្យសោះ ។

ទុកជាចុងចេះក៏ដោយ, មានរាយការណាមួយក៏នៅតែត្រូវទាន់អស់ អញ្ញនិងសេចក្តីសប្បរសនៃព្រះបានសុលតងសោះ ដែលទ្រង់មានព្រះ-

មេត្តាចមិរាយិតខ្ពស់មិនឱ្យឯិយាយការទូលបន់អង្គនោចចំពោះមុខរដ្ឋមន្ត្រីទាំងឡាយ វិក្សុណែកការនេះ នាថ្នាំសេចក្តីទួរដល់ខ្ពស់ ។ គឺតាត់ប្រាទ្រាចង់សំឱ្យព្រះអង្គត្រដង់ព្រះរាជទានទោសជាតិចំខាតដៃខ្សោត ទោះជារើងនោះមានរបៀបយ៉ាងលាក់ដោយ ។ តាត់ពោលយ៉ាងនេះ ព្រះយល់ថា វើងតាត់នេះ ព្រះអង្គមុខជាប្រធ័នខ្សាក់ដើម្បីស្រែព្រះទៅយកុំខាន់ ។ ដូច្នេះហើយ ទីបាត់ពោលបន្លែមថា៖ “ព្រះករុណាដែលវិសេសខ្សោស់សូមឱ្យប្រជែងព្រះរាជទានមេត្តាចោមុន ចំពោះសេចក្តីដែលខ្សោស់នឹងទូលប្រាច់ ទោះជាសេចក្តីនោះប៉ះពាល់ពុំសមគុរសូមវិតែបន្ទិចបន្ទិចកំដោយ” ។ ព្រះបានសិលតង់ក់មានព្រះបន្ទិចបន្ទិចថា៖ “ទោះជារើងនោះយ៉ាងដូចមេឡើងកំដោយ ឬនិងអនុញ្ញាតទោសឱ្យអ្នកមាយទាំងអស់ តាំងពីពោលនេះទៅ ហើយតាមការអីអាចឱ្យអ្នកមានសេចក្តីឈើចាប់ សូមវិតែបន្ទិចកំទេដោ ចូរអ្នកម្ើាយិយាយដោយសេចក្តីភាពបានចុះ” ។

ម្ើាយអាន្តាយ៉ាង ក្រោយដែលបានបុងប្រើបង្ហើនឱ្យសមជាថ្មី ដែលមានសេចក្តីខ្សាច ចំពោះការក្រោដខិននៃព្រះបានសិលតង់អំពីសេចក្តីស្ថិមួយយ៉ាងវិសេសជាងសេចក្តីដែលតាត់បានឱ្យយាយ ទូលពិមុននេះទៀត ។ តាត់កំពោលរាប់របៀបទូលបន់អង្គដោយក្នុងភាពតាំងពីពោលដែលអាន្តាយ៉ាងបានឱ្យព្រះនាមប្រុះបុំខ្លួន ។ អំពីសេចក្តីថ្លែងការធ្វើង ដែលអាន្តាយ៉ាងក្នុងតាត់បានបំភីតាត និងអំពី

វើងទាំងឡាយនៃវេតទាំងអស់ ដែលតាត់បានពោលបង្ហាញពីដែនដីឱ្យដែលមិនប្រាន់តែអាស្សីរកាសដល់ព្រះអង្គមួយទេ គឺអាស្សីរកាសដល់ព្រះរាជទានព្រះរាជបុត្រិព្រះអង្គទៀត ។ សេចក្តីដែលតាត់ថ្លែងដូចមានតម្លៃនេះ ៖ “បុំនុំក្នុងប្រុសខ្សោស់ និងមិនព្រមយល់ទូវសេចក្តីព្រោះហើនរបស់ខ្ពស់ជាតិចំខាតវានំបិតុតិតិតិតិតិវើងនេះរហូតដល់មកបង្គុំខ្សោស់ ឱ្យចូលមកដណ្ឌីនព្រះនាមជាប្រជែងព្រះរាជបុត្រិព្រះអង្គ ដើម្បីរៀបរាជបាត់ពិពាហីដោយបានពីរិយាយ នៃការអស់សិរីមឱ្យខ្សោស់ឱ្យព្រះទៀតដែល ហើសិនជាពុំខ្សោស់ប្រកែកពុំព្រមធ្វើតាមបំណងវា ។ ខ្សោស់សេនមហាលំបាត ចិត្តជាបៀវេលង ក្នុងការចូលមកស្ថិនិងព្រះអង្គនេះ តែនេះប្រាន់ជាការបំពេញបំណងរបស់បុគ្គខ្សោស់បុំណុំណ៍ ។ ហេតុនេះ ខ្សោស់សូមអង្គរព្រះអង្គមួនទៀត សូមឱ្យព្រះអង្គត្រដង់ព្រះរាជទានទោសមិនត្រីមតែលើរូបខ្សោស់ទេ គឺលើរូបក្នុងខ្សោស់ទៀត ដែលមានតំនិតយល់ដែងប្រាទ្រាចងស្ថានមេត្រិដីខ្សោស់បុំសប្រមាណយ៉ាងនេះ តែមែនបានខ្សោស់ខ្សោស់” ។

ចប់ភាពទិន្នន័យ តែបុំណុំណ៍

នើងនេះនៅមានតម្លៃភាពទិន្នន័យ ទៀត សូមអស់លោក-អ្នក កំពួចជាបាយកទេវាមិនឱ្យឈរ ព្រោះកុងភាពនោះមានក្រសេទាក់ទេខ្សោ មានសេចក្តីបៀបការធនាគារ ឱ្យមានអស្សាយក្នុងឱ្យមានអ្នកដែលរាយការណ៍ ។

ស្រីអាស្រាប់ទៅ បុចឆ្លើតិច

(ភាគទី៤០)

ព្រះបានសុលតង់ ត្រង់ ព្រះសណ្ឌាប់រីនឃនេះដោយសេចក្តី
សុភាព និងដោយចិត្តធមិត្តានបញ្ញាច្បាស់ ដែលគូរសម្ងាត់ដឹងទូវ
សេចក្តីក្រាង និងសេចក្តីមិនពេញប្រចាំថ្ងៃទៅម៉ែនឡើយ ថើមទាំងមិនត្រង់
រួលវិវេជ្ជៈ ដល់សេចក្តីក្រាបច្បុលនេះដឹងឡើយ ។ ប៉ុន្តែមុននឹងធ្វើយ
ពហូទៅត្រូវឱ្យនៅវិញ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ស្ថារអំពើរបស់ ដែលតាត់យក
មកថ្ងៃយ ទូទៅនឹងកំណត់សៀវភៅ តើជាកើតុអី? ។ ម្នាយអាជ្ញាជាំងក់
បាប់យកចានពីរីឡើង ដែលតាត់ជាក់នៅឡើបដើមបញ្ជីការងារមុន
ពេលក្រាបច្បាយបង្គំព្រះអង្គ មកស្រាយលាបង្ហាញព្រះអង្គទេ ។

គេតុំអាជពាលបានឡើយ អំពីការចំណេះក្រោះទៅមិនការ
រីនឃនេះនៅព្រះបាន សុលតង់ ដែលគឺតមានឡើងនៅពេលដែលព្រះ
អង្គ ត្រង់ទៅយើងត្រូវបានដឹងដោយជាក់តម្រូវបន្ថែកត្រូវចានពីរី
ឡើង ដែលជារបស់មានកំណើនប្រើប្រាស់តុលាការ មានពណិត្យដែកក្រុ
ឱ្យពិតពិលរមិលមិលមានទំហំប៉ូក ដែលព្រះបានសុលតង់តុំដែល
បានទៅយើងត្រូវបានដឹងនេះឡើយ ។ ព្រះអង្គលីនំគឺតម្រូវចាន
អង្គវិយវិត្តទាំងនេះអស់ពេលជាយុរ ដោយតុលមានឡើចលនាអីទាំង
អស់ ។ ក្រោយដែលព្រះអង្គមានស្តារតិចចិចម្នាតាមីនីមិញិញ ព្រះអង្គ

ឡើងទូលាយកដឹងម្នាយ ពីដែលម្នាយអាម្ចារាំង ព្រមទាំងឡើងបញ្ហាល្ត
ព្រះសុរីយបាទាមជាថ្មីនៃដែងនូវសេចក្តីព្រោះអរថា : “ អើ ! នេះបាន
ចំណាយឱ្យជាមានតម្លៃក្រោះលើខ្លួន ” ។ ឥឡូវឡើងបានទៅ បានចាប់ការ
នៅត្រីដែលនឹង ដែលណូវប្រកដាយគេ ស្វែគ្រប់ទាំងអស់ហើយ ព្រះអង្គ
ក៍អាកប់រទៅការនៃលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ចង្វុលបង្ហាញឡើងដាក់
គ្មានរួចមានព្រះរាជីធម្មារថា : “ សូមលោកខិល ហើយសូមលោក
យល់ថា ត្រាននរណាការមានទេនៅក្នុងលោកនេះរបស់ខ្លួនតម្លៃលើ
តែខ្លះនេះ ” ។ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី កំស្រឡាត្រូវបានដាក់ឡើង
ឡើងដែរ ។ “ នេះលោក ! (ព្រះបានសូលតង់មានព្រះរាជីធម្មារទៅ) តើ
លោកមានយោបល់ដូចមេដីអំពីដឹងម្នាយនេះ ? មិនសមនឹងបានបុត្រិខ្សោ
ប្ប ? ហើយតាមតម្លៃនេះរបស់នេះ តើខ្សោមិនអាចលើកបុត្រិខ្សោ ឱ្យខ្សោដែន
ដែលចូលស្តិដណ្តើម្ប ? ” ។

ព្រះរាជីធម្មារនេះ ធ្វើឱ្យលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីវិញ្ញាលិត្តជា
អស្សារី ព្រះព្រះបានសូលតង់ ទិន្នន័យមានព្រះរាជីធម្មារប្រាប់
លោកថា ព្រះអង្គមានប្រាថ្មីនឹងរៀបអភិសកព្រះរាជីបុត្រិព្រះអង្គ
ជាមួយនឹងក្នុងប្រុសលោក ។ លោកមិនមែនបានអ្នដោយតែហេតុផល
នឹងធ្វើយោនេះទេ តីបានម្នាម្នាច់ប្រោងព្រះបានសូលតង់ ព្រោះអរហូស
ប្រហាលេ នឹងដឹងម្នាយដែលសូលព្រោះនូវសេចក្តីទូលាយស្តីរបស់អ្នក
ម្នាយហើយ បុត្រិយើងអាចរៀបអភិសកព្រះរាជីបុត្រិយើងបាន
ឬណា តើយើងរកត្រឹមសង្គមឱ្យក្នុងយើងបានសិន ត្រឹមទាំង
ឯុះត្រា តើយើងរកត្រឹមសង្គមឱ្យក្នុងយើងបានសិន ព្រៀងទាំង
នេះអាចរៀបចំបានស្វែគ្រប់ ឥឡូវតាកែវបែនពេលពេលទៅ ដូចម្រោះថា
គ្រប់កំណត់ពេលនេះ សិមអ្នកម្នាយត្រូវប័មកម្នានទៀត ” ។

ចូលទៅដើរព្រះបានសូលតង់ រួចកំខ្លួចដាក់ព្រះរាជីបុត្រិព្រះអង្គថា
“ សូមក្រាបបង្គំទូលព្រះករណីវិធីសេស ព្រះអង្គអាចប្រៀកបានទៅ
នឹងដឹងម្នាយណា ដែលមិនសមនឹងបានបុត្រិព្រះអង្គម្នាល់ក្បត្រិ បុត្រិទូល
ព្រះបង្គំសូមអនុរព្រះអង្គសូមឱ្យឡើងអនុញ្ញាតពេល ឱ្យឡើលព្រះបង្គំ
គិតមិន ពារិសិន មុននឹងព្រះអង្គសម្រេចរឿងនេះ ។ ទូលព្រះបង្គំ
សង្ក្រិមថា មុនគ្រប់រយៈពេលពារិសិន ក្នុងទូលព្រះបង្គំមុខជានិងរក
បានរបស់អ្នកម្នាយចិញ្ញយព្រះអង្គ ហើយរបស់នោះមានតម្លៃគ្រឹះជាន់
របស់អាម្ចារាំង ជាមួយសូមដែលព្រះអង្គតាំងបាប់ស្ថាល់សោះនោះជាន់ ” ។
ព្រះបានសូលតង់ ទៅបីឡើងយល់ជាមុនថា ក្នុងលោកនាយករដ្ឋ
មន្ត្រីតាំងអាចរកបស់អ្នកឱ្យក្នុងធ្វើជាដឹងម្នាយ ឱ្យបានប្រសិរាប់ព្រះម៉ែ
ព្រះបានសូម្រាល់ក្បត្រិកំដោយ កំព្រះអង្គនេះតែឡើងស្ថាប់បាក្សអង្គរ
នោះ ហើយឡើងអនុញ្ញាតពេលពារិសិន ដែលលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីកំ
ឡើងនាកព្រះរាជីធម្មារដែលម្នាយអាម្ចារាំង រួចមានព្រះបន្ទូលថា :
“ អ្នកម្នាយអើយ ! សូមអ្នកម្នាយត្រូវប័ះទៅដីវិញ្ញាសិនចុះ ហើយ
និយាយប្រាប់បុត្រិអ្នកថា យើងទូលព្រោះនូវសេចក្តីទូលាយស្តីរបស់អ្នក
ម្នាយហើយ បុត្រិយើងអាចរៀបអភិសកព្រះរាជីបុត្រិយើងបាន
ឬណា តើយើងរកត្រឹមសង្គមឱ្យក្នុងយើងបានសិន ត្រឹមទាំង
ឯុះត្រា តើយើងរកត្រឹមសង្គមឱ្យក្នុងយើងបានសិន ព្រៀងទាំង
នេះអាចរៀបចំបានស្វែគ្រប់ ឥឡូវតាកែវបែនពេលពេលទៅ ដូចម្រោះថា
គ្រប់កំណត់ពេលនេះ សិមអ្នកម្នាយត្រូវប័មកម្នានទៀត ” ។

ម្នាយអាម្ចាត់ដែល ត្រឡប់ទៅពេហស្សានវិញ ប្រកបដោយបី
គិសោមនូយ ជាប្រកៃលង ចំពោះលទ្ធផលនៃបេសកកម្ពុរបស់ភាគ់នេះ
ព្រះពិមុនភាគ់យល់ថា ការនេះតុមាចមានលទ្ធភាពឡើយ ឥឡូវនេះ
មិនត្រូវទទួល ឬការប្រគល់បោះឆ្នោតពីព្រះបានសុលតង ដែលនឹងតាំ
ឱ្យភាគ់អាម៉ាស់មុខដូចភាគ់ស្អានទុកពិមុននោះ ត្រឡប់ជាពានទទួល
នូវព្រះបន្ទូលយល់ស្របតាមភាគ់ទេវិញ ។ ពោលពីអាម្ចាត់ដែល ឈុំ
យើងម្នាយត្រឡប់មកវិញនាំយកដីលុយមកប្រាប់ ក៏កើតមានការ
សង្គតិវរដ្ឋឲ្យអ្នកឡើងមួយឡើង ដោយយើងពាកត់មានទិកមុខ
វិករាយ ។ អាម្ចាត់ដែលចិត្តម្នាយមកដល់ពុំទាន់ ក៏ស្រកស្ថុរភាមថា៖
“មែនទៅម៉ាកឲឱ្យខ្ញុំសង្កើមបានទេ? ខ្ញុំត្រូវស្អាប់ដោយសេចក្តីអស់
សង្កើមបុរិ” ។ ឈុំភាគ់ដោះស្រាយរៀបចំឡើង ទៅអង្គូយលើកោវិវេង
មួយនឹងកុនភាគ់ទាំង ក៏ឯមាយឡើងថា៖ “កុនប្រុសម្នាយកុននឹងមិនស្អាប់
ដោយអស់សង្កើមទេ កុននឹងត្រូវបានសេចក្តីសប្បាយប្រាប់ប្រាន់” ។
បន្ទាប់មក ភាគ់ក៏ឯមាយប្រាប់កុនអំពីរបៀវប ដែលភាគ់បានចូលទៅ
ផ្ទាល់នឹងព្រះមហាក្សត្រមុនពេល បានជាពានត្រឡប់មកវិញពីព្រៃលីម
នេះ អំពីការប្រុងប្រែបច្បន្តចូលទៅពាល់ព្រះអង្គ ក៏កើតមានថាប់
ថ្នាក់អីឡើយ ។ លំដាប់មកភាគ់អធិប្បាយ អំពីវិវេងរៀបអកិសេក
ព្រះនានាថ្មូលិចូរ ជាមួយនឹងអាម្ចាត់ដែល វិវេងនេះក៏បានព្រះបាន
សុលតង់ដើរបីយេរោគ បន្ទាប់មក

ឡើង តាមដែលភាគ់សង្គតិយើងអាការ ព្រះបានសុលតង់ ភាគ់
យល់ច្បាស់ថា ធម្មាយនេះធ្វើឱ្យពេញព្រះម៉ឺនុយណាស់បានជាប្រះ
ប្រះអង្គប្រើបង្គ់យល់ស្រប តាមសេចក្តីប្រាបទូលរបស់ម្នាយ ។ បើនេះ
ម្នាយមានសង្កើមអូនចិយបន្តិចឡើង ដោយយើងពេញលោកនាយករដ្ឋម៉ឺនុយ
ប្រើបង្គ់បាក់ព្រះការណិតប្រះអង្គ វិចិថិប្រះអង្គមានព្រះរាជីអូន
មកម្នាយជាប្រាប់ ។ ម្នាយបានអនុញ្ញាតវិក្យនេះបានយើងពេញលោកនាយករដ្ឋម៉ឺនុយ
និយាយពុំពុំ បំបែរព្រះអង្គឲ្យអាកពិនិត្យនូវនេះជាបេតុបណ្តាល
ឲ្យមានជុលអារក្រក់ដល់កុនធនេះ” ។

បានពុំដឹងដូចខ្លះ៖ អាម្ចាត់ដែលមានសេចក្តីត្រូវអរវេក្ខលង
បុរសក៏សំដែងអំណរគុណដីជាលប្បន្នដោលបានចិត្ត ដែលបានខំខែ៖ខ្លួន
បំពេញគិចច្បាករនេះឲ្យខ្លួន ។ ចំពោះរូបអាម្ចាត់ដែលបានបើខេះ
នេះហាក់ដូចជាយុរអនុងពេកណាស់ វិតទោះបិជាយីនិងហាក់ដោយ
យុរដឹងក៏ស្ថិត្រាំងតុល្យឡាន់ឡើយ ព្រះយុរដឹងយល់ថា ព្រះរាជ
សាសន៍ព្រះបានសុលតង់នេះ តុមាចរុបវិជ្ជាសំបុរាណបានឡើយ ។ បើនេះកុន
ឲ្យអាសូរដល់បុរសកម្មពេកណាស់ ព្រឹត្តិការណិតកុនលោក តែងជាសំ
បុរាណភាគ់ឡើង ។ ទៅពោលដែលបុរសអង្គយកប់ពេល មិនត្រឹមតែម៉ោង
ឡើងខេះទេ រហូតដល់នាទី វិនាទីឡើង ទម្រាំនឹងបានជុតកំណត់ពេល
ពីខេះ ។ ឈុំបានប្រែបែលជាតិខេះកន្លឹងជុត ទេសកាលអីលាចមួយ
ម្នាយអាម្ចាត់ដែលនឹងកចចង់យកដោលអីឡើងមកអុដ វិតដោយចង្វឹងក្នុង

ប្រែន តាត់ក៏ដើរចេញទៅក្រមិញ ។ លុខចូលទោដល់ក្នុងទីក្រុង តាត់ យើត្សអ្នកក្រុងទាំងបុំឆ្លាន កំពុងធ្វើបុណ្យ ។ ហាងលក់ទំនិញទាំង ខ្សាយបើកទ្វាក់បាយបាយជំឡុលាយ មានចងស្សីកណើជ្ញាក្តីចាលម្និន មានបើកក្រឹងភីត្រាម្រាងត្រាត កិច្ចម្នាក់ៗ ខំធ្វើចម្រេចម្នុចឱ្យតែបាន្យាន ខ្លួនបានលួដិតជានៅតែ ដើម្បីបង្ហាញពីរសេចក្តីឈើដ្ឋាលខ្លះខ្លួនក្នុង ការរៀបចំធ្វើបុណ្យនេះ ។ បណ្តាឌនទាំងអស់ត្រាប្រកបដោយទីកម្មខ វិករាយសប្បាយប្រិមប្រិយ ។ នៅតាមវិធីទាំងឡាយសាត់ទៀត គេ សង្គតយើត្សនាយទាបនជាថ្វីនសៀវភៅការកំដារបៀវបុណ្យអង្គួយ នៅលើខ្លួនបានដើរសៀវភៅខ្លួន ហើយមានបារព្រាមខ្ពស់កំដរទាសាទាសិដើរ ចុះទ្រឹងកកកុញ្ញ ។ ឯណាតដីទាំងឡាយនោះទៀត សុខ្នែតុបន់ពេន ស្អាតចំឡ្យកណាស់ ។ យើត្សដូចខ្លះ ម្នាយអាម្នាយជានៅកែ សូរម្នាស់ដូចខ្លះ លក់អីវាត់ ដែលតាត់ចូលទោទិញអំពីហេតុការណ៍នេះ ។ អ្នកលក់ក៏ និយាយតបមកវិញថា : “អ្នកស្រី ! អ្នកអាម្នាតីពីមកពីណា ? អ្នក ពុំជ្រាបទេ បុរុនណាកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវរៀបការល្អាចនេះ ជាមួយ និងព្រះនានាល្មូលបិទ្ធូ ព្រះរាជបុត្រិព្រះបានសុលតង់ ។ ឥឡូវព្រះ នានជិតិធម៌យានចេញពីបន្ទប់ស្រដែកហើយ ឯមត្រូទាំងឡាយដែល អ្នកយើត្សនេះ គេយកធ្វើជាក្យុនអមព្រះនាន រហូតទោដល់ព្រះបរម រាជរាជការណ៍ដែលជាកន្លែងធ្វើពិធីនេះ” ។

ម្នាយអាម្នាយជានៅ មិនចង់ជ្រាបវិញនេះ និងផ្សាយទោទៀត

ទេ តាត់ប្រពើប្រព័បាប់ កដូចត្រូសំព័ត៌ម្រោចប៉ែងដូចនេះ ហត់ ធនកដីដើម្បីរំពេតុដល់ត្រា ។ ទោដល់តាត់យើត្សក្នុងនៅសៀវភៅ តតិដឹង វិញនេះសោះ តាត់ក៏ស្រកដោឡារ៉ូឡើងថា : “ក្នុងប្រុសម្នាយអើយ ក្នុងនៅត្រូវបង់ខាតអស់ហើយ ក្នុងនៅប្រកាលខ្លាប់ខ្លួនពាក្យសន្តារព្រះ បានសុលតង់ ។ ឥឡូវនេះគ្មានបានការធ្វើទាំងអស់” ។ អាម្នាយជានៅ បេចក្ខូនតំបន់ប៉ែរដុចដើម្បីប្រាក់ប្រាក់ ក៏សូរម្នាយឡើងថា : “វិញហតុត្រង់ណា ដែលបណ្តាលឱ្យព្រះអង្គត្រង់ពុំការតំបាក្យសព្វ ដូចខ្លះ ? អ្នកម្នាយបានជ្រាបវិញដូចមេចខ្លះដែរបុ ? ” នានជាម្នាយក៏ ដើរឡើងថា : “ក្នុងអើយ ! ល្អាចនេះក្នុងលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវ រៀបការជាមួយនិងព្រះនានាល្មូលបិទ្ធូ នៅក្នុងព្រះបរមរាជរាជការណ៍” ។ បន្ទាប់មកតាត់ក៏និយាយវិញដែលតាត់បានដើរបានយើត្ស នេះប្រាប់ ក្នុងតាត់សព្វត្រប់ ។

ត្រានំតែបានស្ថាប់ដីលិននេះភាម អាម្នាយជានៅជាប្រសិទ្ធភាព កាំង វិស័យដូចជាត្រូវនិងគ្រាប់កាំន្នេះ ។ បុំនែលសេចក្តីប្រំណុលនិន្ទា ម្នាយក៏កើតមានឡើងជាសំគុំបុរសបានដើរខ្លួនឡើងវិញភាម និកយើត្ស កំភ្លែងដល់ចង្វែង ដែលជារបស់មានប្រយោជន៍នៃអស្សាយ ។ ដោយគ្មាន បញ្ហាពីរាជការបុពេលពាក្យអីបន្ទិចបន្ទិច ដែលជាសព្វាមិនធន់ បុរសបានសេចក្តីបុចិត្តនិងព្រះបានសុលតង់ បុណ្តាកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ក៏ទេសោះដែរ បុរសត្រានំតែមានវាទាបន្ទិចទៅការនៅមាតាថា : “អ្នក